

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—	
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 550	
na mesec . . . . . 2—	na mesec 190	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaha vsak dan svečer izvenredni nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo nsočnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta 650	četrt leta 550
na mesec 230	na mesec 190

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakca

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35

Avstrijski železničarji pri ministru dr. Glombinskem.

Dunaj, 6. marca.

V soboto se je predstavila deputacija zastopnikov vseh avstrijskih narodnih železničarskih organizacij novemu železniškemu ministru dr. Glombinskemu, da mu tolmači upravičene želje in pritožbe uradnikov, slug in dinarjev avstrijskih državnih železnic.

Zastopane so bile naslednje organizacije: »Liga slovenskih železničarjev« z njenimi članicami in sicer Zemská Jednota žel. zriženec, Spolek českých žel. úředníků, Društvo jugoslovanskih žel. uradnikov, zastopano po g. Zorecu, Zveza jugoslovanskih železničarjev, zastopana po g. Tanciku, Swiazek, urzednikow kolejowych, Samopomoc, nadalje nemški Beamtenverein in Reichsbund der österr. Eisenbahner.

Pod vodstvom železniškega inspektorja Poljaka Hinglerja in češkega državnega poslanca Buřivala so se podali zastopniki zgoraj omenjenih organizacij, ki reprezentirajo gromno večino uradnikov in nastavljenec avstrijskih državnih železnic k železniškemu ministru, ki jih je kar najprijazneje sprejel.

Deputacija je poudarjala, da zapajajo železničarji novemu ministru, da bo delo dolgoletno težje kar možno blagohotno upošteval, ter je nato predložila dr. Glombinskemu nekaj najbolj perečih zadev, ki zahtevajo najnujnejšo rešitev.

Zahteve železničarjev.

Te zahteve so zlasti:

1. Da se že v decembru lanskega leta dovoljena avtomatika skoraj izvede;
2. da se kolikor možna ublaže škodljive posledice, ki jih bo imela uvedba avtomatičnega avanzmaja za starejše uradnike;
3. da se končno uredi stanarinarina na ta način, da se prizna uradnikom ista stanarinska mera kakor častnikom, pridržijo pa se naj dose-danji stanarinski razredi;
4. vsem železniškim uslužben-cem, v številni čuvaje, ki opravljajo nočno službo, se naj priznajo posebne nočne doklade;
5. anulira se naj odlok železniškega ministrva iz leta 1907, ki določa, da železniški uslužbenec (sluga) ne more postati poduradnik in poduradnik ne uradnik;
6. deputacija je nadalje predložila številne specialne želje železniških nastavljenec posameznih okrožij železniških kategorij.

Zahteve slovenskih železničarjev.

Zlasti sta jugoslovanska delegata Zorec in Tancik poudarjala nekatere nujne želje slovenskih železničarjev, ki se tikajo zlasti razmer v Ljubljani, na Jesenicah in v Trstu ter v okrožju tržaške železničarske direkcije sploh.

Poudarjala sta, da so se življenjske razmere v Ljubljani v zadnjih letih jako podražile in da je nujno potrebno, da se ljubljanskim železničarskim uslužbenecom zviša stanarina; isto je potreba v Jesenicah, ki se vedno bolj razvijajo v veliki industrijalni kraj, kjer postajajo dražja živila in stanovanja.

Oba delegata sta opozorila ministra dr. Glombinskega na to, da je že prejšnji železniški minister W rba pripoznal upravičenost zahtev železničarjev ter obljubil remeduro, da pa se kljub ministrove obljubi do danes ni ničesar zgodilo. Za Trst sta zahtevala slovenska odposlanca:

Zvišanje takozvane kraške doklade od 10% na 20% ter se sklicevala na dejstvo, da je v Trstu postala draginja stanovanj tako neznosna, da je pod njenim vplivom morala zvišati celo železniška uprava v svojih

lastnih železničarskih hišah ceno stanovanj.

Za delavce in železničarje sta zahtevala zvišanje dnevnega zaslužka za 50 vin. namesto draginske doklade; ta doklada naj se zviša vsako drugo leto zopet za 20 vin. dnevno; nadalje sta poudarjala, da je potrebno, da dobe v Bohinjski Bistrici takozvani vzravnalci proge isto predorsko doklado, kakor ostali uslužbenici, in izrekla še več podrobnostnih želj slovenskih železničarjev.

Minister Glombinski o železničarskih težnjah.

Minister Glombinski je v svojem odgovoru poudarjal, da ga veseli zaupanje, s katerim se obračajo železničarji do njega. Obljubil je, da hoče vse predložene mu želje temeljito in blagohotno preudariti ter poudarjal, da bo po možnosti zahtevam železničarjev, v kolikor mu to dopuščajo denarna sredstva njegovega resorta, ustregel.

Napram slovenskima delegatoma se je izrazil, da je o zahtevah slovenskih železničarjev deloma že podučen in da so uradna poizvedovanja dokazala njih upravičenost.

Minister je končno izrekel svojo zadovoljnost, da so se zbrali železničarji vseh narodnosti k složnemu delu za svoje interese, opozarjal je železničarje, da naj si z vestnim opravljanjem svoje službe ohranijo simpatije cele javnosti in priznanje železniške pravne.

»Sem velik prijatelj železničarjev — je končal minister — in moja vrata so vam vsikdar odprta. Obracajte se s svojimi zahtevami vedno na mene in rad vam bom šel povsod na roko. Absolutnega vam nemorem ničesar obljubiti, ker smatram, da se mora to, kar človek obljubi, tudi vestno izpolniti. Jaz pa sem, gospodje, žal le minister za železnice ter imam kolego, ki se imenuje: finančni minister.«

Zelo prijazno je minister po 1/2 urni konferenci odslavlil delegate, ki so se potem napram našemu uradniku izražali o svoji akciji jako zadovoljivo.

Liga slovenskih železničarjev.

Včeraj dopoldne so se sestali pod predsedstvom Čeha Navratila tudi zastopniki v »Ligi« združenih slovenskih železničarskih organizacij k posebnim konferenci.

Vršila se je obširna debata o raznih stanovskih vprašanjih. Iz najvažnejših sklepov navajamo:

Liga ustanovi še tekem 1. 1911 v Pragi svojo strokovno revijo, ki bo izhajala v treh jezikih: češko, slovensko in poljsko.

Na Dunaju ustanovi Liga podružnico svojega praškega sekretarijata, ki bo imela zlasti nalogo vzdrževati stike Lige s poslanskimi krogi in centralnimi uradi.

V vsakem mestu, kjer se nahajajo organizacije, pripadajoče Ligi, se ustanove posebni stanovski in uredniški biroji, ki bodo poslovali v vseh stanovskih zadevah.

Volilno gibanje.

Shod na Poljanah.

Napredno gospodarsko in politično društvo za poljanski okraj je imelo včeraj v Dolinškovi gostilni na Mesarski cesti shod, katerega se je udeležilo nad sto volilcev in volilk. Shod je otvoril društveni podpredsednik g. Babnik, pozdravil navzoče ter dal besedo prvemu govorniku gospodu

profesorju Reiserju.

V začetku svojega govora naglašal govornik, da so napredni shodi vedno za vsakogar pristopni, tudi za »Stovenčeve« poročevalce, zakaj naprednjaki se ne boje javnosti kakor klerikalci, ki zborujejo pri zaprtih vratih,

izraža veselje vzpričo obilne udeležbe ter pojasnjuje pomen shodov za bližajoče se občinske volitve.

Zgraža se nad nesramnimi in podlimi zavijanji in lažmi klerikalcev, ki iščejo skrito in potuhnjeno, kakor nočne ptice svojega plena. Naprednjaki se ne skrivajo, ne bojijo se nikogar in žele samo, da jih sliši vsa javnost. Vsakdo opaza, kako živahno je volilno gibanje, kako pogosto so shodi, dokaz, da imamo pred seboj volitve. Izbirati nam bo pri volitvah, ali bomo volili naprednjake, klerikalce, Nemce ali socialne demokrate. Da ne bomo volili Nemcev, je gotovo; socialni demokrati imajo svojo pot; da pa tudi klerikalcev ne moremo in ne smemo voliti, je jasno ko beli dan. Saj vemo, da so rajno klerikalci tisti, ki uporabijo vsako priliko, da oškodujejo mesto Ljubljano. V Ljubljani je neznosna draginja. Glavni vzrok draginje leži v agrarni politiki klerikalcev. Obrtniki, uradniki, delavci jim niso nič mar, skrbeti hočejo le za kmeta, a še tega odirajo na vseh koncih in krajih. Ali naj volimo potem klerikalce, ki so sovražni vsem meščanskim slojem?

Govornik omenja nato melioracijski in cestni zakon. Poslednji stremi za tem, da se vsa občinska pota podeželijo. Plačevali bomo mi za to dobro tretjino, a od tega ne bomo imeli ničesar. Tako tudi od melioracijskega posojila ne bo imela Ljubljana nobene koristi, pač pa silne davke.

Naši poslanci so prigovarjali klerikalcem, naj bi dežela iz posojila vsaj nekaj prispevala za kanalizacijo in zlasti za obrtno šolo, ki je vendar za vse slovenske sinove, a odgovorili so, da ne dajo niti vinarja. Dejstvo je, da klerikalci iz vse duše sovražijo Ljubljano, a se vendar pulijo zanjo, toda zakaj? Denarja jim manjka! Vsi njihovi viri so izčrpani, le ljubljanska mestna občina naj bi jim bila »kasaa«, iz katere bi jemali denar za svoje namene in podpirali svoje itak zavoženo gospodarstvo.

Z novim volilnim redom so pritegnili ljudi v mestno občino, ki nimajo na Ljubljani sami nobenega interesa. Pridejo le sem, da drago prodajajo svoje pridelke, ne puste pa tu ničesar. In ti ljudje imajo po dva glasova, drugi pa, ki plačujejo osebno-dohodninski davek in puste svoj zaslužek tu, imajo le po en glas. Govori na to o 900.000 K, ki jih je izposloval bivši župan Hribar pri vladi potom odpisa potresnega posojila za obrtno šolo. Klerikalci trde, da bi vlada itak to posojilo odpisala in na svoje stroške zidala obrtno šolo. A temu ni tako. Mestni občini graški se tudi ni posrečilo izposlovati, da bi prispevala država za zgradbo obrtne šole. Ravno tako je bilo s Trstom, Plznom, Inomostom in Beljakom.

Očividno je torej, da je le zasługa bivšega župana, da je Ljubljana z odpisom potresnega posojila dobila za obrtno šolo 900.000 K.

Nadalje se bavi govornik z enodnevnm zasedanjem deželnega zbora dne 18. februarja. Omenja ukrepe glede zadružništva, o podpori klerikalni Gospodarski Zvezi, o dvamilijonski deželni garantiji Zadružni Zvezi in brezobrestnem posojilu iz vseučiliškega fonda v znesku 750.000 kron.

Glede vporabe vseučiliškega fonda za Zadružno Zvezo naglašal govornik, da bodo samo Nemci triumfirali, ker se je v uporabo vseučiliškega zaklada za nedogleden čas onemogočila slovenska univerza. Kako klerikalci zavijajo in vpijejo, da so priporili delavcem volilno pravico, nam kaže novi volilni red, po katerem volilec iz I. in II. razreda popolnoma uduše one, ki so bili do sedaj brez volilne pravice.

Nato apelira na volilce in volilke, naj pri volitvah oddajo svoj glas naprednim kandidatom, ki imajo srce za interese ljubljanskega prebivalstva. Stvarnim izvajanjem g. Reiser-

nerja je sledilo burno odobravanje. Nato je govoril gospod

urednik Pustoslemšek.

Rekel je med drugim:

Zivimo v dobi splošnih kriz. Gospodarska kriza je v zadnjem času zavladala povsodi v vsi državi.

Tudi v Ljubljani imamo tako krizo, ki jo občutimo vsi z malimi izjemami na svoji koži. Kaj je vzrok temu neznosnemu položaju?

Klerikalci pravijo, da je vse zakrivil polom Glavne posojilnice. To pa ni res, zakaj dokazano je, da so gospodarsko krizo, ki se je sedaj pojavila v Ljubljani, ponajveč zakrivila ona neznosna bremena, ki jih mora nositi ljubljansko prebivalstvo. Da pa so ta bremena tako narasla, za to so skrbeli klerikalci s svojo agrarno politiko.

Neposredna posledica te politike je bila, da so se podražila živila, da so nenavdno poskočile cene živini, skratka, da je v vsem mestu zavladala silna draginja.

To svojo agrarno politiko so do sledje klerikalci mogli izvajati samo v državnem in deželnem zboru. To jim pa več ne zadostuje: sedaj hočejo to svojo politiko presaditi tudi na ljubljansko tla.

Prvi korak k temu je že storjen z novim občinskim volilnim redom, ki so ga klerikalci vsilili Ljubljani in ki so mu dali popolnoma agrarni temelj, kakor da bi bila Ljubljana še danes tista dolga vas, o kateri poje narodna pesem.

Po tem volilnem redu ima kmetič, ki ne stanuje v Ljubljani, a poseduje v mestnem okolišu kako gredico, od katere plačuje na primer dva vinarja zemljiškega davka na leto, pri volitvah v občinski zastop ljubljanski volilno pravico v II. in v III. razredu, dočim ima ljubljčan, ki stanuje v Ljubljani, ki nosi tu vsa bremena in plačuje še vrhu tega 30 kron dohodninskega davka, volilno pravico samo v III. razredu. Okoličanski kmet ima torej pri občinski upravi ljubljanski večjo besedo, kakor ljubljanski davkoplačevalci.

Da tvori v mestu, kjer ne igra kmetijstvo absolutno nobene vloge, zemljiški davek temelj občinskemu volilnemu redu, to je taka posebnost, ki je menda nima primerje pod solncem. Kako skrajno krivično je našlo, da bodi zemljiški davek esenca občinske volilne pravice v Ljubljani brez ozira na druge momente, dokazuje tudi ta - le slučaj: Uradnik, ki je nastavljen v Ljubljani, ki tu službuje in tudi tukaj plačuje na primer 90 ali 100 K osebno-dohodninskega davka, a slučajno iz tega ali onega vzroka ne stanuje v Ljubljani, marveč v Šiški ali na Viču, sploh nima v Ljubljani občinske volilne pravice, dočim ima vsak okoličanski kmetič, dasi plačuje samo 2 vinarja zemljiškega davka, celo dvakratno volilno pravico, čeprav ne stanuje v mestu. Ta krivica pa je še bolj očividna, ako omenim, da je ta uradnik sploh obrnjen za občinsko volilno pravico, ker namreč ne plačuje nobenih davkov v tisti občini, kjer stanuje, nima volilne pravice niti v tej občini. Tako so klerikalci kratkim potem oropali občinske volilne pravice celo vrsto ljubljanskih davkoplačevalcev.

Če so torej klerikalci že občinski volilni red prikrojili tako, da ustreza njihovim agrarnim stremljenjem, je čisto gotovo, da bodo skušali uveljaviti tudi v mestnem občinskem svetu tisto politiko, ki so jo započeli v deželnem zboru in ki je direktno naperjena proti interesom in koristim Ljubljane in njenega prebivalstva.

Tega seveda ne bodo sami priznali, zlasti sedaj ne tik pred volitvami. Tako neumni niso, da bi se sedaj v volilni borbi posluževali agrarnih »šlagerjev« v agitacijske namene, ker vedo, da bi v tem slučaju niti največjega tepeca ne spravili na led, marveč v agitacijske svrhe bodo irrabljali

zgolj in edino katastrofo, ki je z »Glavno posojilnico« zadela, žal, številne naše someščane.

Toda previdnejše bi bilo od klerikalne gospode, ako bi afero »Glavne« pustili popolnoma pri miru, prvič ker so pri tem polomu sami udeleženi, drugič, ker so to nesrečo v veliki meri zakrivil njihovi politični prišči, in tretjič, ker imajo sami dovolj masla na glavi. Čisto gotovo je namreč, da se tako »Gospodarska«, kakor »Zadružna Zveza« nahajata tik pred gospodarskim propadom.

In z vso gotovostjo lahko smelo trdimo, da bi bil ta polom že nastopil, ako bi se klerikalnim veljakom ne bilo posrečilo rane onih dveh zavodov zalepiti in zalimati s tem, da so »Gospodarski zvezi« pri vladi izberegali 600.000 kron podpore, »Zadružno zvezo« pa podprli z ogromno vsoto 750.000 kron, za katero so okradli vseučiliški zaklad.

Če bi se njihovi zavodi ne nahajali v naravnost brezupnem položaju, čemu potem te ogromne podpore?! Čvetič, dobro uspevajočim zavodom vendar ni potreba podpor! Podpore se vendar dajejo samo takim podjetjem, za katera so subvencija zadnja in edina rešitev!

Kakor rečeno, so klerikalci za svojo »Zadružno zvezo« pobasali 750.000 kron. Pri tem pa so vpriporili prav nesramno komedijo, kakršne še ni videl svet.

Da bi nametali javnosti peska v oči in da bi se napravili pred svetom lepe, velikodušne in nestranske, so vrgli obnem za nedolžne žrtve »Glavne posojilnice« bagatelo 50.000 kron. Torej tu 50.000 kron, sebi 750.000 K, vsakoletno podporo 20.000 K in povrh še deželno garancijo v znesku 2 milijonov, to je klerikalna pravičnost. To se pravi iz žrtve se norčevati, izrabljati nesrečo drugih v umazane in samopašne namene!

In sedaj hočejo klerikalci, da bi se jim zaradi teh beraških 50.000 K pela še slava in čast, kakor da bi bili prizadetim izkazali največjo dobroto. Zakaj pa niso klerikalni poslanci izposlovali tem revežem državne podpore ali vsaj posojila, kakor so svoječasno to storili ljubljanskemu škofu?!

Temu so kratkim potem izposlovali pri vladi posojilo v znesku 1 milijon kron proti samo 1% obrestim. In vendar je bistvena razlika med katastrofo, ki je grozila takrat škofu, in med nesrečo, ki preti sedaj onim, ki so prizadeti pri Glavni posojilnici.

Tu je udeleženi na stotine ljudi vseh strank, tam pa je bila prizadeta samo ena oseba, škof sam.

Tu so udeleženci nedolžne žrtve brez lastne krivde, tam je škof nesrečo zakrivil sam, zakrivil jo s svojim lakomiselnim gospodarstvom.

Pri Glavni posojilnici ni nihče izmed prizadetih slutil, da grozi zavodu polom, škofa pa so leta in leta opozarjali na pretečo katastrofo, a on se je na vsa ta svarila delal gluhega, ker so ti opomini prihajali od napredne strani.

Kljubeje tem svarilom, je škof raje gospodarsko uničil na stotine slovenskih kmetov v Zgornji Savinski dolini in sebe samega, škof sam, da je njegov podjetnik laški Žid Feltrinelli odnesel dva milijona, kakor da bi poslušal pametne besede ljudi, ki so hoteli dobro kmečkemu ljudstvu v gornjegradskega okraju in njemu samemu.

Toda škofu je vendarle pomagala vlada. Čemu ne stori istega tudi nedolžnim žrtvam Glavne posojilnice? Ali par sto davkoplačevalcev ne odtehta enega škofa?

Če so se torej klerikalni poslanci svoječasno zavzeli za škofa, da mu je vlada segla pod pazduho, potem bi bila sedaj tem večja moralna in zares domoljubna dolžnost klerikalnih poslancev in vlade, da bi pomogli onim

ki so po nesreči postali žrtve tuje spekulacije.

Ce imajo klerikaleci res srce za one nedolžne žrtve, ako je res njihova ljubezen do ljubljanskega prebivalstva tako velika, kakor vedno satrijujejo, potem naj to pokažejo tudi v dejanju in naj pomagajo onim nesrečnikom vsaj tako, kakor so svoječasno pomagali škofu Antonu Bonaventuri!

Dokler pa tega ne store, so njihove sladke besede samo slepilo, oni sami pa navadni politični sleparji! (Viharno pritrjevanje in ploskanje.)

Govornik je nato zavrčal trditve dr. Zajca, da je gospodarstvo bivšega naprednega občinskega sveta povzročilo, da se je delavstvo jelo izseljevati iz Ljubljane, ožigosal klerikalce, da so po 30 letih zopet otvorili Nemcem vrata v občinsko zbornico, razpravljali o klerikalnih atentatih, naperjenih proti Ljubljani, ter končno povzeli vse navzoče, naj pri bodočih volitvah napno vse svoje sile, da jih bodo v prihodnjem občinskem zastopu zastopali možje, katerih preteklost in sedanjost je jamstvo, da jim je pri sreču blagor in korist ljubljanskega prebivalstva.

Nato se je oglasil k besedi še gospod prof. Reischer, ki je konstatal dejstvo, da je kuga na parkljih in gobcu pri goveji živini že zdajraj prenehala ter da so že trije tedni, odkar je potekla doba, ko se niso smeli vršiti sejmi. Toda vlada v tem oziru ne ukrene ničesar. Pozivlja torej odbor gospodarskega društva za poljanski okraj, naj se v tej stvari obrne na vlado. Takoj nato stavi g. Janko Predovič tole resolucijo:

»Politično društvo za poljanski okraj pozivlja vlado, da čimprej odpre zopet živinske sejme, ker že več kakor tri tedne ni nobenega zakonitega zadržka.«

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar je podpredsednik Babnik zaključil shod.

Nov nemški napad na radgonsko okolico?

V Ljubotomeru, 6. marca.

Nemško časopisje se je začelo naenkrat živo zanimati za radgonsko okolico. Glasila nemških »obrambnih«
društev so začela govoriti o »ogroženih nemški posesti«
in »slovenski nevarnosti«. Kolikor poznamo svoje nasprotnike, so ti glasovni signal za nov naskok germanizatorjev na one vasi na levem bregu Mure, ki so danes še celo ali vsaj večinoma slovenske. Najbrže zadnje ljudsko štetje vkljub vsemu ogromnemu uradnemu pritisku ni pokazalo dovolj »uspehov«
nemške »kulture«. Gre tu v prvi vrsti za sledeče vasi: številj od severa proti jugu do Mure ob ogrski meji: Slovenska gorica 122 Slovencev in 54 Nemcev, Zenkovec 129 Slovencev. Poterna 179 Slovencev in 97 Nemcev, Zetinci 153 Slovencev, Dedonci 113 Slovencev, 5 Nemcev. Med Zenkovec in Potrno leži Stara - Nova vas, ki ima 689 Nemcev in 18 Slovencev. Številke so vzete iz zadnjega ljudskega štetja leta 1900; za letošnje rezultate niso znani. Glede Stare - Nove vasi je pomembno, da je rezultat seveda primerno »popravljen«
; saj poroča nemško časopisje vsaka tri leta z velikim veseljem, da je zmagala pri občinskih volitvah »deutsch - freiheitlich«
stranka - ali po domače nemškutarji. In pri ljudskem štetju se potem vpiše vsakega človeka za Nemea, ki zna slučajno ali pa iz potrebe nekoliko nemško.

V glasilu nemškega »Schulvereins«
sem čital te dni članek o narodnostnih razmerah v radgonski okolici, iz katerega posnemam za naše ljudi sledeča mesta: »Radgonski okraj, ki je že od pamtiveka popolnoma nemški (Stanuje v njem še danes navzlic falsificiranim rezultatim pri ljudskem štetju 2000 Slovencev Op. pis.), je postal zadnji čas cilj grozečega slovenskega naseljevanja. Sicer nimamo tozadevno opraviti s kako dobro organizirano akcijo, vendar pa bi utegnili neprestano doseljevanje slovenskih kmetov. potisniti nemško jezikovno mejo nazaj. Slovenci, ki se po spodnjem radgonskem okraju trumoma naseljujejo, prihajajo iz sosedne Ogrske. Naseljevanje pospešujejo brezvestni razkosovalci kmečkih posestev, kateri tirajo svojo grdo obrt skoro v vseh nemških občinah radgonskega okraja. Obrajna in Apache izkazuje že danes precejšen odstotek slovenskih kočarjev. V Obrajni je n. pr. 40 slovenskih šolarjev, to je 10%. Toda ne le kmetijstvo temveč tudi obrtništvo grozi poslovenje. V mestu Radgoni so danes skoraj vsi obrtniški učenci slovenskega rodu. To dokazuje statistika učencev na obrtni šoli, med katerimi je komaj 11% Nemcev. Pa tudi služničad je doma večinoma vsa iz bližnjih slovenskih krajev in Ogrskem.«
(V kakem jeziku občejujo tako zelo »nemški«
radgonski meščani s temi ljudmi? Op. pis.)

»Obžalovanja vrednemu pomanjkanju naraščajo pri nemškem (!) obrtništvu hoče sedaj »Südmärk«
odpomagati z ustanovitvijo »sirotinskih naselbin«
na jezikovnih mejah. Pred vsem misli tu »Südmärk«
na ravne nemške najdenke in sirote, ki jih je najti povsod v nemškem jezikovnem ozemlju, ki so vsem ljudem na poti in povzročajo občinam velike skrbi. Te sirote tudi redkokdaj postanejo dobri in rabljivi člani slovske družbe. »Südmärk«
hoče vzeti sedaj vsa ta revna bitja v svojo brambo in oskrbo in jih dati na razpolago nemškim kmetom in obrtnikom ob jezikovni meji (!). Za varstvo nemškega posestnega stanja namerava »Südmärk«
nadalje v hudo ogroženi (!) radgonski okolici naseljevanje nemških obrtnikov in kmetov, nadalje penzionistov in zasebnikov. Lepo število nemških obrtnikov je »Südmärk«
že naselila v Radgoni in težko ogroženi Zg. Radgoni (kateri je slovenski gornjeradgonski okrajni zastop pred kratkim velikodušno zagiral potrebna sredstva za gradnjo kolodvora.) Petim Nemeem prijazenim, a od Slovencev naseljenim vsem Potrno, Dedonci, Zetinci, Zenkovec in Slovenska gorica, ki so vsotane v mesto Radgono, posvečuje »Südmärk«
zadnji čas posebno skrb, ker se hoče začeti tudi v njih slovenska hujskanja (!). Naša obrambna družba pa bodo že vedela vse potrebno ukreniti, da se zgradi trden jez proti naskokom Slovanstva in da se ohrani nemška (!) zemlja Nemeem.«

Zadnji stavek kaže vse nemško »obrambno«
delo v pravi luči. Clankar sam priznava, da je pet vasi v radgonski fari slovenskih, a v isti sapi jih reklamira za »nemško«
zemljo in »nemško«
posest ter imenuje vsako prizadevanje slovenskih rodoljubov, da bi ohranili svoje zapuščene brate onkraj Mure svojemu rodu, »hujskarijo«. Na to hinavščino smo že navajeni in se je ne čudimo. Saj si ne čudijo in ničesar ne storijo proti vladnim podporam »Südmärka«
celo naši poslanci. Roškar ima nalogo braniti naš obmejni okraj, ali ga je videti kdaj pri nas, zlasti pa še pri svojih stanovskih tovariših onkraj Mure? (Saj si še v bližnji Sv. Lenart ni upal iti proti nemškutarjem voliti!) Za Slovence v radgonski fari se je storilo doslej sila malo; sp.štaj. narodni svet je začel enkrat neko akcijo, ki se je pa menda popolnoma ponesrečila in zadnji čas so neki kaplani priredili eno ali dvoje zborovanj.

Dvoje stvari bi rad pripomnil. Prvič, da bi se ne skušalo izdelati samo narodnega katastra radgonske okolice, temveč da bi se tudi natančno dognale posetne razmere in gibanje posestnega stanja v zadnjih letih. Ob mejah so včasih na prodaj zemljiške posesti in obrti, ki bi bile lahko največje važnosti. ako bi se nahajale v dobrih narodnih rokah. Notranje kolonizacije se bodemo morali tudi mi lotiti, četudi v manjši meri in pred vsem bolj racionelno ko prijatelj Nemci. Ker so se hudo vrezali v Svabi v St. Ilju, hočejo sedaj začeti s postopaci v radgonski okolici. Menimo, da se je tudi marsikateri Nemeec težko vzdržal, da ni napisal ostre satire na te »sirotinske kolonije«
»Südmärke«. To bi nastale čedne razmere s temi najdenki in sirotami, iz katerih bi delali naši grabežljivi in vsakega, kdor se jim da, izkoriščajoči nemškutarji »postene«
ljudi! Tatovi so naučili svoj naršeršej doslej navadno le krasti, goljufati, tatovati. Iz tega načrta ne bo veliko dobrega kruha.

Ali za nas nastane znova vprašanje, kako ohraniti nečemu narodu obrtni »parčičaj«
? Pomislite, več ko sto najbolsih in najkrepkejših fantov je v Radgoni v nku - koliko se jih bo sploh vrnilo domu in koliko jih bo ostalo zvestih narodnjakov? Zalestnih tozadevnih razmer pri nemških močvirih ne bodem znova opisoval. Čital sem že v »Slov. Nar.«
tožbe, da nihče ne misli na to vračanje; pridruženim se tem tožbam tudi jaz, ki sledam tu ob jezikovni meji dan za dnevom, kako hudo trpinjo Slovenci, ker se nihče ne loti narodne vzgoje obrtniškega naraščanja. Škoda, ki io tu trpimo, ne noravnajo niti za desetino vsi otroški vrtei in vse šole. Naše obrambno delo bo moralo iti druge poti.

Politična kronika.

Društveni zakon namerava vlada popolnoma revidirati. Govori se celo, da je notranje ministrstvo že izdelalo novi društveni zakon, ki pride v zbornico obnem s predlogom posl. Pernerstorferja, ki zahteva novelacijo društvenega zakona. Novi načrt odstranjuje razliko med političnimi in nepolitičnimi društvi, ker se pojem »politično društvo«
le težko definira. Načrt priznava popolno enakopravnost žensk.

Poročilo o laški fakultetni predlogi je dr. Conci kot poročevalec pro-

laškega odsoka končal. Na ta način pride v poslanako zbornico. Obnem bo predloženo zbornici tudi resolucija posl. Kotlača o ustanovitvi slov. pravne fakultete v takih desetih let, resolucija posl. Vukovića o reciprocitni zagrebških studij, resolucija posl. Korošca, resolucija posl. Lewickija o ustanovitvi samostojne rusinske univerze in resolucija posl. Kotlača o ustanovitvi češke živnozdravniške strokovne šole v Pragi.

Proračunski odsok bo imel vsak dan seje, v katerih se bodo posvetovali samo v onih postavkah, ki so sporne. Tako upajo do 25. marca rešiti proračun v odsoku, v zadnjem tednu meseca marca pa hočejo v zbornici absolvirati drugo branje proračuna. Seveda če bi šlo vse tako gladko, tedaj bi ne bilo treba proračunskega provizorja in bi bilo le par dni v aprilu nekako ex lex - stanje. Druga važna naloga zbornice bi bila, da dovoli rekrutni kontingent. Nabori se bodo začeli vršiti šele 19. aprila.

Konferenca klubovih načelnikov se bo vršila v sredo. Na tej bodo sklepali o modalitetah, po katerih naj se reši predvelikonočni delovni program, posebno proračun.

V večerajšnjem ministrskem svetu so se baje pred vsem posvetovali o novem brambnem zakonu. Rešitvi hočejo namreč še vsa sporna vprašanja, predno gre grof Aehrenthal na dopust. V političnih krogih se govori, da so se posvetovali tudi o času, kdaj naj se brambni zakon predloži obema zbornicama. Merodajni krogi namreč žele, da bi se takoj po sprejetju državnega proračuna začela debata o brambnem zakonu. Po mnenju informiranih političnih krogov bodo predložili predlog o brambni reformi obema zbornicama po veliki noči. Vladi nameravati na to delovati, da bosta parlamenta načrta obnem absolvirala. Tako bi bil novi brambni zakon sprejet še pred poletnimi počitnicami.

Odločilna bitka med mehikanskimi vladnimi četami in ustaši za prvotno glavno mesto Sihnahna se pripravlja. Ustaši so popolnoma obkolili mesto. Baje ima Sihnahna za dva tedna dovolj provijanta, vendar so pa že zdaj cenje živil neznosne.

Carigradski list »Ikdam«
priobčuje neko pismo Ricciottija Garibaldi o Albancih. V tem pismu piše kako slabo ravnajo Turki z Albanci in izjavlja, da bodo Albanci le teda, lobri prijatelji Turkov, če se jim dovolji avtonomija. Nadalje izjavlja Garibaldi, da Italijani ne žele turškega ozemlja, temveč hočejo samo zabraniti, da bi kaka druga država ne anektirala Albancev. Garibaldi poudarja, da ga nobena vlada ne bo zadrževala, iti Albancem na pomoč, če bodo Turki še nadalje zatirali Albance.

Štajersko.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. nam pišejo: Veledenjeni g. urednik! »Straž«
je priobčila v svoji številki z dne 27. februarja članek z naslovom »Liberalna poštenost«, v katerem vneto zagovarja postopanje dr. Tipliča in poslance Roškarja ob priliki občinskih volitev pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Obnem trdi »Straž«, da je vse, kar je poročal »Slov. Narod«
o teh »političnih laž in peovke. V sled tega se je obrnilo več gospodov do mene z vprašanjem, kaj je na vsem tem resnice. Tem odgovorjam sledeče: Vse dejanske naredbe članka v »Slov. Narodu«
z dne 25. februarja so čista in popolna resnica. Roškar je pisal v zadnjem trenutku, da je bolan. Ni klical k sebi ne zdravnika ne duhovnika. Prihodnji terek je že zopet zvesto prišel po svoje krone na okrajno branilnico. Mislim, da ni bil tako bolan, da bi absolutno ne mogel priti na dan volitev k Sv. Lenartu. Pričakovali smo od njega dejansko in moralno podporo, tem bolj, ker sta bila na dan volitev pri Sv. Lenartu dva nemška državna poslance. To podporo bi bil Roškar dolžen dati vsaj svojim somišljenikom. Ali izostala je. Dr. Tiplič je bil na predvečer, ko je imelo biti pomembno skupno posvetovanje, bolan; izjavil je tudi tukajšnjemu g. župniku, da kandidature v važnem I. razredu ne sprejme. (Ali zaradi te prečudne »bolezni«
? Opom. uredn.) Res je tudi, da je drugi dan zapustil kot slovenski zaupnik volilno komisijo in se je odpeljal od Sv. Lenarta mnogo poprej ko smo slišali iz ust not. Štupice, da ne gre voliti. Kako je mogel zdravnik dr. Tiplič vedeti za bodoče izjavo Štupicevo? In če je vedel, zakaj nam tega ni povedal? Mogoče bi se še dalo prepričati. Če je to postopanje moč (dr.

T.), ki se šteje med voditelji stranke, katera se je udeležila polnoštevno volitev, pravilno, o tem naj sodi javnost. Roškar in Tiplič sta zapustila svoje pristaje, ona, ki so se valed skupnega sklepa in dogovora udeležili volitev, ona, ki so bili med Slovence v večini. Zmaga v občini bi prišla v prvi vrsti v prilog klerikalni stranki, potem šele narodni. Če »Straž«
v takih razmerah še želi, da se naj takim značajem ne greni življenja, svobodno ji. Saj so njeni. Toda o »poštenosti«
naj molči. O postopanju Štupice na bom zgubljal besed; slovenska javnost si je o njem popolnoma na jasnem. Z odličnim spoštovanjem dr. Milan Gorišek.

Odmev iz občinskih volitev na Pesnici pri Mariboru. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je vršila sledeča obravnava: 53letni narodni posestnik Leopold Zupančič v Jelencah pri Pesnici je nabiral dne 27. julija glasovnice za občinske volitve, ki so se imele vršiti dne 28. julija na Pesnici. Njegov sin Jože jih je pa izpolnjeval. Volilcec Ignac Kraner pa bojd, da ni bil zadovoljen z napisanimi kandidati in zategadelj tudi ni šel voliti. Oče in sin Zupančič sta prišla zaradi prestopka proti volilni svobodi pred mariborsko sodišče; oče je bil obsojen na 40 K, sin pa oproščen.

Velik vlom v Gradcu. Iz Gradca nam poročajo dne 6. marca: Včeraj se je bliskoma raznesla po mestu novica, da je nekdo vlomil v splošni bolnici v blagajno in odnesel 15.478 kron 30 vin. Ko je namreč došel okrog 9. ure zjutraj uradni sluga Jože Prassl v oskrbniško pisarno splošne deželne bolnišnice, je na svoj strah opazil, da je nekdo v blagajno vlomil. Vlomilec je moral pisarno dobro poznati in celo poslopje sploh. S pomočjo ponarejenih ključev je odšel v blagajniško odelce pisarne in odprl tam s pomočjo svedrov en meter visoko Ferstlovo železno blagajno. Vzel je ven prej omenjeno vsoto, obstoječo iz enega bankovca za tisoč kron in večinoma zavitkov kron in 20 kronskih zlatov. Tat je bil celo tako eleganten, ker je pustil nekaj zlatov za tesoro, v katerem je bilo 1300 K denarja in mnogo dragocenosti, ki so jih oddali bolniki v shrambo. V blagajni je bilo slučajno toliko denarja, ker so doše minuli teden iz Ogrskega večje svote za oskrbnino. Tat je delal toliko lažje, ker je strazenje poslopja zelo pomanjkljivo. Policija ni imela doslej z zasledovanjem storilca, ki mora biti ključavničar ali mehanik in se nahaja morda med bolniki, nikakega uspeha. Škoda je pokrita, ker je bolnišnica zavarovana proti vlomni pri »Assicurazioni Generali«.

Imenovan je za poštnega ravnatelja v Gradcu R. Monschein, doslej poštni nadoskrbnik v Ljubnem na Zg. Štajerskem. Slovensko mož seveda ne zna.

Zaprli so v Ptuj 21letnega Fr. Kavčiča iz Ormoža, ker je izvršil več tatvin. Med drugim je ukradel pri posstniku Bezjaku v Samušanih obleke za 30 K. - V Slovenj - gradcu so zaprli nekega Franca Schwaba, ker je ukradel svojemu prijatelju Francu Verčkovniku, ko sta v krčmi skupaj pila, 36 K iz žepa. Pokradel je tudi mnogo kokoši. - V Sevnici so zaprli Ivana Starkla, ker je pokradel svojemu očetu, mesarju mesa in klobas za prilično 300 kron, posestniku Raku 13 K denarja iz nezaklenjenega stanovanja in je tudi napravil različne goljufije s škodo prilično 200 K. - V Konjicah so zaprli nekega Laznika, ker je v gostilni kmečkoga fanta Rožarja z nožem tako sunil v glavo, da bo težko ozdravel.

Dvojni umor? »Marb. Zeit.«
poroča, da so zaprli v Mariboru nekega moža, ki je osumljen, da je umoril v ntujski okolici dve dekli. Rozalijo Lešnik iz Draže vasi in Magdaleno Dukarič iz Beduje na Hrvaškem. Obe ste bili v intimnem razmerju s tem možem in ste bili takrat ko ste izgini-li, že materi.

Mariborsko muzejsko društvo je odkrilo pri iskanju starin blizu Hajdine pri Ptujju zelo interesanten grob iz 4. stoletja po Kristusu.

Središče. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Središče in okolico priredi dne 19. marca t. l. v gostilni g. J. Zidariča v Središču efektivno tombolo. Začet ob 7. zvečer.

Laški trg. Dne 5. t. m. zjutraj je tukaj umrla posestnica in gostilničarka gospa Julija Bast, stara 58 let. Rajnka je bila daleč naokrog znana radi njenega izvanredno humorističnega temperamenta.

Koroško.

Zastoj se je najedel in napil. Nov način, kako se človek zastonj naje in napije, je pokazal neki zlikovec v neki celovski gostilni. Naročil si je dobro kosilo, izpil dve četrtinki vina ter pokadil dve vržinki. Naenkrat pa potrka na okno neki fant. Gost je skočil k oknu, nato pa hitel ven, da pozdravi svojega prijatelja, toda nazaj ga ni bilo več.

Nesgode. Iz Celovca poročajo: Kaplan iz »Taš je šel pred kratkim od postaje Rikarjaves proti domu. Na zmrznjeni cesti mu je izpodrsnilo. Pri padcu si je zlomil desno nogo. Ker ga ni nikdo slišal, ko je klical na pomoč, je moral celo noč prebiti na cesti.

Vlom. Iz Celovca poročajo: V soboto ponoči sta hotela dva mlada zlikovca vlomiti pri starinarju Kotterju na živinskem trgu. Kotter je pa slučajno slišal neko ropotanje ter ju je prepopdil. Nato sta srečno zbežala.

Primorsko.

Draginja v Gorici. Najbrže je med vsemi provincialnimi mesti draginja v Gorici dandanašnji največja. Goveje meso je v zadnjih letih kilogram po K 2:24; pa pravijo mesarji, da bodo še povisjali cene mesa. Od prve pošiljatve argentinskega mesa je bilo prišlo nekaj tudi v Gorico; sedaj od druge pošiljatve pa že ni prišlo nič. Goriški magistrat je v gospodarskih rečeh strašno zanikrn. Taka neznosna draginja je v Gorici, pa magistratu še na um ni prišlo, da bi bil preskrbel mestu zopet malo mesa po nižji cenji. Seveda laški magistratovci nimajo časa za take stvari, oni žro sedaj Slovence; povsod drugod so že končali ljudsko štetje, v Gorici pa še vedno ne vemo rezultata: koliko je Lahov in koliko Slovencev. Slovence žro kar na tisoče; morda jih ne izkažejo niti polovice.

Trg Ajdovščina na Goriškem šteje prebivalcev 910. Pred 10 leti je bilo prebivalcev 852. V občini je 11 Nemecev, 5 Italijanov, 1 Čeh; inozemcev je 22. Drugo prebivalstvo je slovensko. Izmed inozemcev je 7 Slova-kov, 1 Oger, 2 Hrvtava, 4 Švicarji in 8 Italijanov iz kraljestva.

Deželna slovenska kmetijska šola v Gorici je pasterka deželnega odbora. Sedaj stoji na primernem kraju, le premalo se brigajo za njo. Ali sedaj jo hočejo uničiti. Tam, kjer stoji slovenska deželna kmetijska šola, hočejo nastaniti laško deželno kmetijsko šolo, za slovensko pa bi postavili malo bajto v močvirnati Rožni dolini v Gorici. Tak naklep je že dozorel v goriškem deželnem odboru. Slovenska deželna odbornika sta seveda zadovoljna, ker sta zadovoljna z vsem, kar stori Pajzer, zvezan z Gregorčičem, pa če se tako udari goriške Slovence. Deželni zbor v sedanji sestavi pa tudi vse potrdi, kar hočejo Lah. Zato se ne bo nič čuditi, če se zločinska nakana s slovensko kmetijsko šolo uresniči, čuditi pa se je, da se že ni dvignilo slovensko ljudstvo na Goriškem proti takim-le svojim škodljivcem, kakršni so slovenski deželni odborniki in pristnosti.

Težka avtomobilna nesreča. V nedeljo zvečer je v Trstu zadel tovorni avtomobil Dreherjeve tovarne, ko je zavozil na dvorišče pivovarne, v svetilko. Pri tem se je avtomobil tako stresel, da sta takoj padla na tla sofer Ivan Kobau in delavec Josip Scapechia, ki je bil na avtomobilu. Oba sta bila pri tem težko ranjena. Prvo pomoč sta dobila na zdravniški postaji, od koder so ju odvedli v bolnico, kjer je Kobau čez dve uri umrl.

Poskušen samomor. Iz Trsta poročajo: 40letni mesar Robert Bartenert je bil na potu v Ameriko in se je zato nastanil v domu za izseljence pri Sv. Andreju. V nedeljo zvečer se je poskušil usmrčiti s tem, da se je dvakrat sunil z nožem v vrat. Odvedli so ga v bolnico. Vzrok poskušene-ga samomora je neznan.

Dve novi banki v Pulju. V Pulju so ustanovili dva nova bančna zavoda, ki se bosta bavila z vsemi denarnimi operacijami: »Kreditno in eskomptno društvo v Pulju«
in »Ban-co di Pola«.

Mrtev otrok v cerkvi. Iz Gorice poročajo: Dne 1. marca je našel ob pol 7. zvečer kapucinski pater Linus v svoji spovednici v cerkvi Imakulata večjo škatljo, katero je takoj nesel v zakristijo ter jo odprl. Čakalo ga je veliko iznenadenje. V škatlji je bilo namreč v cunjje zavito truplo novorojenca. Seveda so o tem obvestili policijo.

V pijanosti utonil. Dne 2. t. m. so našli v nekem kanalu v Feglianu na Furlanskem truplo 36letnega paka Mihe Simičiča iz Medane. Simičič, ki je rad pil, je najbrže v pijanosti padel v kanal ter utonil.

Zagonetno hudodelstvo. V nekem gozdu blizu Sv. Vincenca sta našla pred kratkim dva pastirja truplo nekega kmeta z imenom Martin Doblanovič. Poleg mrtveca je ležal revolver. Mislili so, da se je Doblanovič s tem revolverjem ustrelil. Faktično je imel tudi rano pod brado. Obdukcija je pa pokazala, da je bil mož zadavljen in šele na to obstreljen.

**Naprednjaki,
prispevajte za
Narodni sklad!**

Profesor Pleteršnik častni član „Slovenske Matice“.

Na občnem zboru »Slovenske Maticice« je bil soglasno izvoljen prof. Pleteršnik za častnega člana. Dotični predlog je stavil prof. Wester in ga utemeljeval tako-le:

Slavna skupščina!
Pred tremi meseci — bilo je dne 2. decembra lanskega leta — je predsednik tega odličnega društva v odborovi seji čestital enemu najzaslužnejših članov in odbornikov k njegovi sedemdesetletnici. Vest je prišla takoj v široko javnost in v vseh slovenskih listih so bila čitani laskava poročila in resumjeji o izredni znanstveni delavnosti tega moza; obenem so se izražala voščila, da bi živel še dolgo vrsto let v najprijetnejši zavesti, ki more navdajati moza resnega značaja, v zavesti da je svoje življenje porabil za smotreno in uspešno znanstveno delo. In gospoda moja, uverjen sem, da tudi meni dovolite, da ob tej ugodni priliki izpregovorim nekaj skromnih besed o zaslugah tega odličnega moza; saj že vsi veste, koga imam v mislih.

Baš ob 40letnici Prešernovega rojstva so Rojenice pozdravile malega zemljana tam doli v prijazni vasi med vinorodnimi griči sromeljskimi ter so mu prisodile dela polno življenje, obsolnčeno od mirne zadovoljnosti, življenje, čigar uspehov se mi, epigoni tiste od kulturne misli prošle dobe, sedaj veselimo. — V staroslavnem Celju je prežil svoja gimnazijska leta, da se je na to na dunajskem vseučilišču posvetil znanstvenim študijam ter si je tu posebno v šoli svojega slavnega rojaka Miklošiča pridobil široko in trdno zasnovo-njo jezikovno podlago, na kateri je poslej gradil in gradil, dokler ni dogradil tistega velikega dela, ki se ž njim ponajveč narod pred ostalimi slovanskimi rodovi. Že njegov učitelj Miklošič se ga kot vestnega sodelavca hvalično spominja v predgovoru k svojemu epohalnemu slovníku »Lexicon palaeoslov. - graeco. - latin.«

Posihmal se je posvetil profesor-skemu poklicu in je na gimnazijah v Mariboru, Celju, Gorici in Trstu ter končno v Ljubljani učil in vodil svoje učence po gajih grške, rimske in slovenske literature, svoje sotre in sotre hvaležne učence, med katere se smeni s ponosom tudi jaz prištevati. — A naporno poučevanje v šoli mu ni vzelo veselja do nadaljnega znanstvenega in slovenskega delovanja, dasi vsak šolnik dobro ve, kako zelo črpa vestno delo v šoli duševne moči, tako da le malokateremu ostane veselje in zmoglost za znanstveno delo izven šole.

Kot mlad profesor je pričel leta 1866. in Janežičevem Cvetju s prevodom staroruske epopeje o polku Igorjevem; bil je soavtor Janežičevega Glasnika, Jurčičeve Slov. knjižnice, Pajkovihi listov Zore in Vestnika, Stritarjevega in Ljubljansk. Zvona. Pisal je znanstvene in poučne članke v »Slov. Narod«, objavil dvoje razprav v izvestjih ljubljanske gimnazije. V družbi z Račim in Majcigerjem pa je spisal za »Slov. Mat.« Slovanstvo I. del, knjigo, ki priča o njegovem obsežnem poznavanju jugoslovanskih narodov, posebej še Slovencev, Hrvatov in Srbov v njihovih narodopisnih in prosvetnih odnošjih.

Gospoda moja, ne smem vam in mi treba naštevati vseh spisov na drobno; saj bi bilo vse to odveč, če Vas spominjam le na eno veliko, rekel bi, življensko delo, ki služi istotako dobro znanstveniku kakor praktiku, na njegov Slovanstvo - nemški slovar. Več ko eno stoletje je minilo, odkar je pričel Vodnik nabirati gradivo za slovar. Započeto delo je ostalo v rokopisu, ni ga dovršil ne on, ne za njim Metelko, ne Zalokar, ne Caf, ne Levstik; le Cigale je l. 1860. z blagodušno pomočjo velikega mecena škofa Ant. Al. Wolfa objavil nem.-slov. del, dočim je gradivo i nadalje rastlo in se množilo, ne da bi prišlo v spretne uredniške roke. Tada pa je Pleteršnik prevzel ta kaos listov, spisov in foliantov in ga kakor čarodejec čelil in vršil, dokler niso bili vsi tisti desetisočih besed, izrazov in rekel dejani v nepremični red, ohranjen v 2 obsežnih zvezkih, ki sta izšla v letu 1894. in 1895. Tako je ta mož mirnega sestavnega in smotrnega dela dovršil, kar so pričeli že davno drugi pred njim, a so omagali. Vem, da bi mi eden, namreč on edini, v svoji znani skromnosti ugovarjal, češ, da ta veliki slovar ni toliko njegovo delo, saj so drugi zbirali in gradili. A, gospoda moja, vsak izmed Vas pozna izorno sestavo besedišča, in kdor ga je že porabljal v znanstvene svrhe, ve, koliko kritičnega posla in znanstvene točnosti je bilo treba, da je sedaj vse tako vzorno urejeno. Res, tudi arhitektu, stavbeniku prispevajo drugi gradivo, a on gradi stavbo; drugi so podstaji in zidarji, on pa je — stavbenik mojster.

In končno naj še omenim, da je ta zaslužni mož tudi eden najzvestejših članov »Slov. Mat.« že izza leta

1866. da je njen ustanovnik, da je njen delavni odbornik od l. 1872., odkar se je preselil kot profesor v Ljubljano, da je odbornik ne samo po čisti, ampak tudi po delu. Treba je prelistati le zapiske odborovih sej in malo jih najdete, da ne bi bil on pri njih navzočen, razen če se je moral muditi v svojem Tuskulu, v mirnem zavetju srečne domače vasi. Dalje je bil urednik »Letopisom Slov. Maticice«, v tistih letih, ki je baš urednik imel dokaj posla z urejevanjem raznoličnih znanstvenih sestavkov te ali one stroke. In kdor ve, da je ta mož tudi še sedaj kot čili sedemdesetletnik načelnik krajepisnemu odseku, da z občudovanja vredno vestnostjo sestavlja krajepisno gradivo naše zemlje, mi bo rad in prostodušno priznal, da mu v današnjem rodu, ko so toliko izvrstnih moči izrablja v političnih borbah, visokoletečih načrtih in zlohotnem kritikanju, ni najti — para. In če mu je Njega Veličanstvo priznalo najvišje odlikovanje in vidnem znaku vit. križca Fran Josipovega reda, kdo ne bi želel, da bi tudi naš prvi znanstveni zavod, kolikor je v njegovi moči, odlikoval tega vzor - moža — si magna licet componere magnis — našega slovenskega Aristarha.

Zato si usojam sl. skupščini staviti sledeči predlog: **Slavni občni zbor skleni, da se izvoli gospod prof. Maks Pleteršnik, odbornik »Slov. Maticice« spriču njegovih zaslug na znanstvenem in slovenskem polju za častnega člana »Slov. Maticice«.**

Dnevne vesti.

† **Falotje peresa.** Lažnjivost »Slovenčevih« poročevalcev z naprednih shodov presega že vse mej. Tako trdi škofovo glasilo snoči, da je poslanec dr. Triller na nedeljskem shodu pri »Amerikaneu« rekel, da S. L. S. ni vredna, da bi se nanjo pljunilo. Popolna in do cela s trte zvita laž! Glasom našega poročila in kakor lahko potrde vsi na shodu navzoči kot priče, rekel je dr. Triller zgolj le, da pošten človek pljune na bojna sredstva, kakršno je bil Šteflov napad na rodbinsko življenje poslanca Hribarja. — Svetujemo našim političnim društvom, da pred vsakim shodom postavijo pod kap lažnjive poročevalce škofovega glasila. Napram takim subjektom noblesa ni na mestu.

† **»Slovenčevi« učenjaki.** Preteklo soboto je priobčil »Slovenec« uvodnik »Lepa hvala za take prijatelje«, v katerem je nesramno napadel nekdanjega največjega dobrotnika kranjske klerikalne stranke — dr. Kramarja. Dr. Kramar je bil namreč tisti, ki je ob času, ko se je varila državnozbornska volilna reforma, stal dr. Susteršiču zvesto ob strani ter mu pomagal doseči, da so kranjska mesta in trg izgubili svoje državnozbornske mandate. V istem članku, v katerem »Slovenec« napada dr. Kramarja, kateremu se imajo klerikalci v prvi vrsti zahvaljevati, da so prišli na površje v parlamentu, čitamo ta-le stavek: »Splošno se naglaša, da je temu govoru (Schwarzenbergovemu v delegacijah o trializmu) zato pripisovati veliko važnost, ker je princ Bedrih Schwarz-berg osebni prijatelj prestolonaslednika.« S tem stavkom je »Slovenec«, oziroma tisti klerikalni politik, ki je napisal članek »Lepa hvala za take prijatelje!«, dokazal svojo nevednost in neinformiranost. Kdo pa je govoril v delegacijah. Princ Bedrih Schwarz-berg? Princ Bedrih ni niti državni poslanec, niti član gosposke zbornice, torej tudi ni mogel govoriti v delegacijah. »Slovenec«, oziroma njegov člankopisec torej niti ne ve, da je govoril v delegacijah o trializmu član gosposke zbornice in delegat knez Schwarz-berg in ne »Princ Bedrih!« Že židinja »Nene Freie Presse« je zamenjala kneza Schwarz-berga s princem Bedrihom Schwarz-bergom in se s tem nesmrtno blamirala, sedaj pa je pričapljal za njo še učeni »Slovenec« in štrbunknil v isto lužo. Je res smola to, če se boče zajahati visokega konjica, pa se tako neusmiljeno telebne na tla — v blato.

† **Shod v »Mestnem domu«.** Socijalnodemokratska organizacija je »klicala večeraj zvečer v »Mestnem domu« shod. Prvi govornik Ethin Kristan je neusmiljeno bičal nastop klerikalne stranke oziroma njihovega kolodovja dr. Susteršiča ter orisal njegove umazane, zahrbtnje mahinacije in krvave kupčije za vladu. Te intrige so tako skrbno pripravljene, da masa nima o tem niti pojma, posebno ko še doma gotovi Kreki, Kregarji in drugi klerikalni junaki za ušesa iz raznih cerkev privlečeno nerazodno ljudstvo s praznimi hinavskimi čenčami tako slene, da gredo za njimi brezpogojno kot backi za soljo. Dosegli so se svojim intrigantstvom, da je bil na pripravilo vlade pohvaljen z najvišjega mesta ravno oni deželni zbor, ki je povzročil največje, da rabim mil izraz, krivice meščanstvu in sploh mestne-

mu prebivalstvu. Antimilitaristični so klerikalci a svojim četovodjo in njegovim štabom doma; na Dunaju in v Budimpešti dovoljujejo vse, kar hočejo imeti vojne in sicer ravno z Italijo, proti kateri je vse naperjeno, in radi katere se dovoljujejo tako neznosni krediti. To pa zato, ker v svojem breznarodnem rimskem klerikalizmu streme za tem, da vzamejo Italiji tisto svobodo, ki jo je dosegla, in postavijo na zlati svetovni tron tistega svetega očeta, ki sedi v Vatikanu kot trmast otrok in vpije »ne grem, ne grem in ne grem.« Ne gre pa radi tega, ker mu je svet pokazal, da mora biti le višji pastir duš, ne pa komandant teles in mošnjikov vernih katoličanov. — Omenil je nadalje roparski napad klerikalcev na vseučilišni zaklad, ki ga je nabrala cela dežela in ki bi moral biti vsakemu poštemu Slovincu svet in nedotakljiv. Teh milijonov, katere je klerikalni vojskovodja Susteršič tako brezskrbno dovolil, še ne čuti ljudstvo danes. Čutilo pa jih bo tem občutneje, ko bodo začeli hoditi eksekutorji. — In pa naš gospodarski polom? Ni ga zakrivilo le slabo vodstvo, ne samo slabi revizorji in nekorektno postopanje posameznikov, njega vzrok je iskati tam, od koder pride draginja, iskati ga je treba pri dohodkih in izdatkih ljudstva. In ravno kot roparski napad na izdatke ljudstva je ta šahovska poteza klerikalnega šahista dr. Susteršiča. Tu jadrano v gospodarski pogin. Ljudje beže iz dežele, kar jih ostane jih klerikalci sprejšajo, da dobe tiste ogromne milijone. In vočileg temu nesramnemu postopanju drzne si Susteršič, ki se igra s trpečim ljudstvom in ga dere, imenovati svojo stranko slovensko ljudsko stranko. Proti temu je eno sredstvo, in to je, da iščemo v svojem delu rešitve in z vsemi močmi zajezimo pogubni klerikalni režim. Nato sta govorila še sodruga Kocmur in Anton Kristan. Poudarjala sta važnost bodočih občinskih volitev in rotila udeležence, da z združenimi močmi odvrnejo napad klerikalcev na mesto in celo že tako izmozgano deželo.

† **Cerkveno prokleta knjiga v »Katoliški bukvarni« na prodaj!** Kranjska duhovščina danes ne vpoštevava več določil sv. pisma; zato ne živi več edino - le od altarja, nego ponajveč od politike in trgovine, kajti trgovina nese. V Ljubljani sami imajo celo kopo trgovskih podjetij v svojih rokah. Cela polovica stolnega župnišča, ki je namenjeno izključno v bivališče župniku; stolnim vikarjem in cerkveni služinčadi, je adaptirana za trgovino in skladišča »Katoliške bukvarne«. Po tem naslovu sodič, bi človek sklepal, da se v tej »katoliški bukvarni prodaja samo čisti, edino pravi »katoliški« tisk, toda grozno bi se motil. Ta »katoliška« bukvarna se bavi tudi s prodajo heretičnih knjig, takih knjig, ki stoje na »indexu librorum prohibitorum«. Širšim krogom bodi v pojasnilo, da vsebuje »index« vse one knjige, ki jih katoliška cerkev strogo zabranjuje svojim vernikom in posebe še laikom. Pod kaznijo izobčenja jih katoličan sploh ne sme niti hraniti, niti si jih nabavljati, niti prebirati, niti razširjati. Take knjige sme v svrhu preiskovanja neovirano čitati edino - le kak doktor katoliške teologije; negraduiranim duhovnikom, laikom še posebe, so »najstrožje prenevedane«. Vsak »katoličan«, ki ni doktor sv. pisma, in ki bi hotel čitati na »indexu« stoječo knjigo, si mora preje izprostiti škofovega dovoljenja, ki se daje le pod gotovimi pogoji in za točno določeni čas. K umirajočemu, v čegar posesti je taka heretična knjiga, in ki ne pripusti, da se jo uniči, ne sme duhovnik niti na smrtno turo s svetotajstvi v hišo, niti se sme taženo mrtveca pokonati cerkveno. — Z eno besedo: tak človek je cerkveno proklet, izobčen iz cerkve, obsojen v peklo. — Na »indexu« je tudi protestantska biblija, torej tudi tista, ki jo je 1584. l. za slovenski jezik preložil Juri Dalman. Ljubljanski škof Tomaž Hren (1598. - 1630.), ki je na najfanatičnejši način preganjal protestante in uničeval imenovano sv. pismo, je dal 9. prosinca 1601. l. na ljubljanskem Mestnem trgu javno sežgati tri cele vozove te biblije, kar je celo vestno zabeležil v svojem dnevniku. Kaj bi pač rekel ta »katoliški« mož, »kladivo protestantov«, ko bi ga danes prinesla pot mimo »Katoliške bukvarne« in bi vzel v izloženem oknu njenem vrlo ohranjen izvod Dalmatinskega sv. pisma, tiste knjige, ki jo je on tako kruto preganjal in javno sežgal? Niti visoka cena per K 90.—, mislim, s katero se boče »Katoliška bukvarna« okoristiti, bi mu ne imponirala! Gotovo bi se prav po nekričansko, po kranjski pridušil in »katoliška« prodajalec v »katoliškem« župnišču, ki se sami rožajo cerkvenemu izobčenju in na glavo postavljajo določila sv. rimskega očeta, ter vzlic cerkveni prepovedi, hranijo, prodajajo in s tem širijo heretično, na »indexu« stoječo knjigo. Prav koronito potokel po »katoliških«, knjižniatih prstih! Bog se usmilil teh vrlih

rimskih katolikov iz prepričanja! — Antiklerikalce.

† **Z dežele.** Zadnje nedeljo brali so po vseh cerkvah, katere spadajo pod ljubljanski škofijo, pastirski list Antona Bonaventure. Vsebina tega lista je kakor običajno: »varuj se zla, postij se, delaj pokoro, daruj cerkvi, škofu, papežu, da boš zveličan; da te pa, ubogi kristjan, vera, katero od tvoje mladosti gojiš, ne zapusti in da te peklenski gospodar n pograbi — ne beri slabih knjig, liberalnih listov, ne pleši, da ti ne pridejo slabe misli — in ne opazuj tujih grehov, da ne postaneš sam grešnik.« Vidi se, da je naš najvišji pastir zelo previden in varuje nas pred vsemi zli, obenem pa le zahteva, da smo pokorni in dariljvi njemu in papežu vsaj v tem, da imamo vedno mošnjček odprt. Da se njemu sme svit nezadovoljnosti priznati, je samoobsebi umevno, saj imamo rdečo in zeleno knjižico v rokah, iz teh vendar sledi, »da prevzvišeni že ve, kaj in kako je prav.« In ravno tako ima popolnoma prav, da prepoveduje branje liberalnih listov, ker iz teh je samo razvidno, da liberalci prestrogo drže zapovedi proti »obrekovanju, nečistosti, tatvini, ker z biči ostre kritike obsojajo dejanja podvijane duhovščine, demorilki Marijinih družabnice itd.« — kar se pa nikdar ne čita v listih, ki jih škof protežira in blagoslavlja. Iz zadnjega pastirskega lista vidimo, da so naša dejanja gotovo bogu dopadljiva, da razkrivamo razna hudodelstva po farovžih in gotovih društvih, katera pa prevzvišeni ne odobrava. Mu ne moremo pomagati in prav nič nas ne moti, da škof prepoveduje naše liste. Cim bolj bo škof napredne liste prepovedoval, tem bolj jih bo čitalo ljudstvo. Da bi videli naše ljudstvo preteklo nedeljo?! Može, fantje, žene in dekleta — so govorili samo o prepovedanih listih ter marljivo čitali »Gorenjca«, »Slovenski Narod«, »Edinost« in kakor čebele srkajo s slastjo med, tako je ljudstvo uživajo liberalne liste in Cončkov Jaka je prišel še z mašinami bukvicami kakor je rekel, na dan, ter prebiral nauk mladozaročenih... Saj je bila to zabava na prvo nedeljo v postu leta 1911 in to vsled Antona Bonaventure agitacije!

— **Literarna zapuščina pesnika Antona Medveda.** Z ozirom na razna vprašanja, tikajoča se literarne zapuščine pesnika Antona Medveda, smo naprošeni objaviti sledeče: Vsi spisi pokojnikovi so bili na dan pogreba v Turjaku spravljivi v pesnikovi pisalnik ter v prisotnosti njegove dedinje sestre Helene, svaka odvetnika dr. K. Janežiča in župnika F. S. Finžgarja zapечатeni. Potem je pokojnikova sestra Helena vso to pismo zapuščino vzela in prenesla na Volosko, kjer je vse spise literarne vsebine izročila dr. K. Janežiču, da je o njih napravil inventar. Ta inventar in spise je dne 4. marca 1911 osebno izročil v smislu želje pokojnikove, njegovemu prijatelju F. S. Finžgarju, župniku v Sori. Ta je prevzel nalogo, da jih pregleda, uredi in eventualno pripravi za tisek. Kolikor se je moglo pri površnem pregledu doznati, je večina spisov že tiskanih, samo nekaj najnovejših in nekaj najstarejših pesmi je še nenatisnjenih. Korespondenčno pesnikovo pa hrani sestra Helena.

— **Kako je Ljubljana zadnji čas narasla?** Poročili smo že, da ima Ljubljana po novem ljudskem štetju vsega skupaj 41.727 prebivalcev, in sicer 38.661 civilnih in pa 3066 vojakov. Ker je Ljubljana štela pred desetimi leti 36.547 prebivalcev, in sicer 33.955 civilistov in 2592 vojakov, je torej vobče narasla za 5180 ali za 14,17%; civilno za 4706 ali za 13,86%; garnizija pa za 474 ali za 18,29%. Močno se je pričakovalo, da narasne Ljubljana brez vojaštva na 40.000 prebivalcev. Oni, ki so to mislili, so pa računali po napačnih premisah. Res je, da je ljubljansko civilno prebivalstvo v predzadnjem desetletju naraslo za 5621 ljudi in da bi bila morala Ljubljana ob tem povišku doseči sedaj zgoraj omenjenih 40.000, če bi bila v tem razmerju narasčala. Pomisliti je pa treba na drugi strani, da onih 5621 ljudi, ki značijo pomnožek narasčaja predzadnjega desetletja, ni povse naraven narasčaj, marveč tudi umeten. Ljubljani sta namreč v predzadnjem desetletju potom inkorporacije prirasla: Kolizej z okolico (l. 1891) in Vodmat (l. 1896) — skupaj 3600 ljudi, od katere je odšteti 500 bolnikov civilne bolnišnice, ki so bili, če bi se tudi Vodmat ne bil inkorporiral, šteti v Ljubljani, bodisi pri Dunajski cesti, ali pa kje drugod v mestu. Umeten prirastek je torej tvoril okroglo 3000 ljudi, naraven pa je okroglo 2600 ljudi, ali komaj 9 · 17%. Po teh premisah bi bili smeli torej računati le s pomnožkom kakih 3500 ljudi, ali s prebivalstvom okroglo 37.500 ljudi. Imamo jih pa 38.661. Ljubljana je torej v zadnjem desetletju še za več kot 1000 ljudi pridobila. To je tem močnejše uvaževati, ker je na drugi strani neovrgljivo dejstvo, da se je veli-

ko Ljubljancinov preselilo v zadnjem desetletju v bližnjo okolico, ker ondi ceneje shajajo. So pa to posebno nižji uradniki, mali obrtniki in delavci, ki hodijo čez dan v Ljubljano v službo in na delo, zvečer se pa vračajo v okolico domov. Na ta način so sosednje občine Vič, Šiška in Selo-Moste močno pridobile. Spodnja Šiška na primer je štela leta 1900 samo 2808 ljudi, sedaj jih ima pa 4903. Pomnožila se je torej za 74,6%. Dognano je torej, da je Ljubljana po naravnih poti v zadnjem desetletju precej močnejše narasla nego v predzadnjem; da bi bila pa narasla še dokaj močnejše, če bi ne bila zlasti v zadnjih letih v mestu pritisnila neznosna draginja.

— **Nezgoda.** Novorojeno dete Valentina Jereba na Viču je babica po rojstvu položila na vroče ognjišče. Vseled tega je zadobilo dete nevarne opekline. — Ivana Jermana, polgruntarja sina, je slamorezni stroj pri delu prijel za obleko in mu pohabil levo roko. — Anton Skubie je doma v Konjušni ulici na vrtu snažil jublan. Stopil je za tako nerodno na tla, da si je pohabil desno nogo. — Terezija Kovač, branjevka, je na Šarabonovem dvorišču skočila z voza in padla tako nesrečno, da si je zlomila desno roko. — V Sojerjevi gostilni v Dravljah je bil Janez Zajc, hlapec v Zgornji Šiški, od nekega gosta na prosto postavljen, potem na tla vržen, nakar ga je dotičnik še nekoliko premikastil. — Skrabo Francisko, perico v »Unionu«, je med delom likalni stroj poškočoval na desni roki. Poškodba je težka. — Desetletni fantič Jožef Vavpotič v Gradiščah, je šel gledat k sosedovim, kjer so pesek kopal. Pri tem se je pa zemlja vsula in mu zlomila desno nogo.

— **Samomor v dolenskem vlaku.** Krošnjak Martin Beljan iz Kostela na Kočevskem se je peljal večeraj z dopoldanskim dolenskim vlakom domov. Bil je po kupčiji na Češkem. Med vožnjo pa je šel v stranišče in se tam obesil. Preglednik voznihi listkov je dolgo čakal pred zaprtimi straniščem, misleč, da se je kdo skrtil, ker je brez voznega listka. Ko le ni mogel notri, so stranišče siloma odprli in našli obešena, ki je bil že mrtev. Imel je pri sebi precej denarja in nekaj recepsov. Na kolodvoru ga je čakala žena, kateri je brzojavil, kdaj da pride. Imel je dva otroka in živel v ugodnih razmerah. Vzrok samomora je popolnoma neznan; brzkonega je do tega privedla hipna blaznost.

— **Sv. Štefana dan je fantovski dan.** Dne 26. decembra 1910 so pili v Debečevci gostilni v Ardrem pri Krškem Lojze Žibert iz Senuš, Lojze, Tone in France Rožanc ter žena Franceta Rožanc po imenu Marija. Pri drugi mizi so pili Jože Vidmar in Martin Zalusi iz Malega Trna, Lojze Lekše, Jože Vajdič in Jože Božič iz Smešic in Vincencij Gorene iz Ardra. Ko so odhajali na večer Rožanci z Žibertom domov, so pritekli z njimi zgoraj naštetih fantje in z besedami »auf, lauf« začeli metati kamnje v nje. Anton Rožanc, ki je bil najbolj korajžen, je pobral neko palico in počakal napadalce. Tada pride eden od njega in ga s planko pobije na tla. Rožančeva tovaršija se je spustila v beg, fantje pa so Rožanca še pretepal, ko je ležal že na tleh. Sele ko so se porazgubili napadalci, so se vrnili Rožančevi tovariši, dvignili ga in odnesli domov, kjer dolgo ni mogel vstati s postelje, pa še zdaj toži, da mu je ena polovica života mrtva in da ene roke in ene noge ne more več prav rabiti.

— **Nekaj spominja.** Pretekli mesec so napravili postojnski lovci svoj plesni venček. Pripravljali odbor je prav pridno brakiral. Posledica tega je bila, da so ustrelili mnogo predpustnih dovtipov in enega — narodnega kozla. Spominjate se gotovo še lanskega lovskega venčka v Planini (saj je bil komaj pred dobrim letom), kjer so bili Slovenci pod firmo internacionalne poštene za nos potegnjeni in izzvani. Ni bila li dopisnica šaljive pošte, katero je pisal znani slovenski lovec iz Postojne, opljuvana in pohojena samo zato, ker je bila pisana v slovenskem jeziku?! Niso li ravno postojnskega loveca na tem plesu razžalili s tem, da so mu predstavljali nemškega petelina, njegga pa ignorirali kot nepovabljenca?! In vendar ste se postojnski slovenski lovci spozabili tako daleč, da ste povabili in se zabavali v družbi ljudi, ki so pronansirani germanizatorji in renegati v Planini! Pred par meseci je bila v »Slovenskem Domu« notica, kjer se zatrjuje, da bodo postojnski Slovenci planinske germanizatorje in »Siidmarkove« družabno bojkotirali. Ironija časa pa je hotela, da so postojnski lovci te ljudi celo povabili na svojo prireditev. To je pač višek nedosedlosti, ki naj bi bila lastnost kraškemu vramenu, a ne Slovincem, ki hočejo biti narodnjaki. Kadar bodete narodnega kozla, ki ste ga ta dan ustrelili, ocvrli in jedli, vam želimo: dober tek! Rogove in parklje pa shranite na Soviču v ve-

čen spomin na prvo mednarodno veselico v Postojni.

Mednarodni muzej za jamsko umanstvo v Postojni. V. izkaz stavbnih prispevkov: Dr. K. Kupelwieser, Dunaj 30 K, ekselena L. Wrba, Zagreb 50 K, Henrik Mattoni, Dunaj 100 K, vojvoda Cumberlandski, Dunaj 200 K, minister za javna dela K. Marek, Dunaj 50 K, dvorni tajnik St. Beigel, Dunaj 15 K, nadživinovozdravnik Gaspari, Postojna 10 K, O. Berg, Dunaj 20 K, želez. postajenačelnik Cvek, Postojna 10 K, grof A. Bellegarde, Dunaj 20 K, grof Attems, Gradec 10 K, dr. I. pl. Gruber, Dunaj 25 K, dvorni svetnik dr. F. Swida, Gradec 20 K, baron pl. Bashofen, Gradec 20 K, E. Chierini, Trst 10 K, župnik I. Laznik, Slavina 10 K, A. Kobi, Borovnica 10 K, prof. dr. Krek, Ljubljana 10 K, K. baron Ralli, Trst 20 K, St. baron Ralli, Trst 20 K, R. pl. Offenheimer, Dunaj 20 K, Alojzij Neumann, Reichenberg 10 K, dvorni svetnik dr. N. Nalwisch, Dunaj 20 K, L. Zeller, Solno-grad 10 K, E. vitez pl. Dalmata, Baden 100 K, knez Schwarzenberg, Dunaj 100 K, I. Brehler, Dunaj 20 K, C. pl. Zimmermann - Althaberdorf 10 K, Ferd. knez Lobkowitz, Praga 50 K, dr. V. Urban, Praga 20 K, cesarski namestnik grof Thun-Hohenstein, Praga 100 K, G. pl. Toncaurt, Galaz 50 K, F. Cancig, Dunaj 10 K, dr. pl. Baechle, Dunaj 50 K, Ed. Bittner, Dunaj 10 K, vitez pl. Offenheimer, Dunaj 20 K, dvorni svetnik Prantner, Dunaj 30 K, neimenovani 50 K, opat Gerhard Maier, Zatična, župniki L. Škufca, Kranjska gora, I. Šašel, Adlešice, J. Novak, Dragatuš, D. Janež, Studeno po 5 K.

Razpisana ustanova. C. in kr. III. korno poveljništvo je razpisalo z dne 1. marca ustanovo feldmaršal-lajtnanta Karla pl. Tegethoffa za 1. 1911. Pravico do te ustanove imajo oni invalidi 27. in 47. pešpolka, kakor tudi teh lovski bataljoni, ki so bili v vojski ranjeni, ali ki so postali zaradi vojnih strapcev za delo nezmožni, in sicer se bodo vpoštevali v prvi vrsti oni, ki so se udeležili okupacije Bosne leta 1878. Če pa teh ne bi bilo, se bodo pri delitvi vpoštevalo tudi moštvo 7., 17., 87. in 97. pešpolka in teh lovskih bataljonov. Tudi invalidi, ki so v vojaškem invalidnem preskrbovališču na Dunaju, so upravičeni do te ustanove. Vsi prosilci morajo dokazati, da so brez sredstev in lepega obnašanja. Natančneje se poizve pri mestnem voškem uradu, kakor tudi pri c. in kr. dopolnitvenem okrajnem poveljnistvu.

Slovenske vesti iz Amerike. Poročilo. V slovenski cerkvi sv. Stefana v Chicagu se je poročil naš rojak g. Ivan Kosak, rojen v Jaršah pri Domžalah, z vrlo narodnjakinjo gospo Heleno Podražajevo iz Ljubljane. Bilo srečno! — Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. V nedeljo, dne 12. februarja t. l., so v Chicagu ustanovili novo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. — Slovenci v Chimney Rock, Mont. V naselbini Chimney Rock, Mont., je 15 slovenskih rodbin in okoli 40 samecev. — Slovenski grob. V Moon Run, Pa., je umrl 3. februarja Slovenec Blaž Hribar za plućno boleznijo. Bil je v najlepši mladeniški dobi, 24 let. — Slovenski dom v Pittsburgu. »Glas Naroda« piše: Iz vseh strani nam prihajajo dopisi, v katerih se Slovenci širom Amerike zgražajo nad onimi pittsburskimi Slovenci, ki hočejo lepemu slovenskemu domu pridajati spakderano avstrijsko ime. Zidaj imajo Pittsburski svoj slovenski list in jih bo lahko ta poučil, da bi bilo sramotno za Pittsbursčane in za ves slovenski narod, da bi slovenska stavba nosila tuje ime.

Prijet begun-prisiljenec. Jožef Fischer, tukajšnji prisiljenec, je bil pri delu v Gruberjevem kanalu. Tu se mu je zahotelo po prostosti in dne 2. t. m. jo je popihal od dela. Ker ni imel denarnih sredstev, je beračil v Šmarji in po odtonih bližnjih vaseh. Ko je bil aretovan, je bil pokrit s klobukom ter imel na sebi civilni suknjič. Gotovo ne bo imel zopet tako kmalu prilike, da bi jo popihal.

Vlom v župnišče. Pretečeni mesec je bilo vlomljeno v župnišče v Primskovem in ukradenega 300 K denarja in zlata ura. Vloma je sumljiv zelo nevarni tat Ivan Krhlikar iz Slivne pri Litiji.

V cerkven nabiralnik je bilo te dni vlomljeno v župni cerkvi na Fuzinah in ukradenega iz njega 6 K denarja.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Hrvatov in 42 Makedoncev; 9 Hrvatov je šlo v Heb; 18 štajerskih Slovencev je šlo v Triebau, 31 Kočevarjev pa na Dunaj; 35 Labov se je pripeljalo v Ljubljano, 50 jih je šlo pa na Dunaj.

Izjubljeno in najdeno. Uradnika žena Minka Schiller je izgubila ročno torbico. — Paznikova žena Katarina Lukman je izgubila črno denarnico, v kateri je imela 6 K in ne-

kaj drobila. — Trgovka Leopoldina Wöllfling je izgubila slat obesek s slikami. — Delovodja Franjo Sudar je našel unajeto denarnico s 40 K. — Šivilja Julijana Puc je našla ročno torbico.

Izgubljena denarnica. V soboto, dne 4. t. m. je bila izgubljena denarnica z 7 K in okrog 36 v drobila, z nekim že plačanim računom, katero je pobral neki možki, ki je šel ta čas zadi tik pred dvema ženskama. Najditelja se prosi, da blagovoli isto oddati proti primerni nagradi v trafiki v hiši št. 12, Hilšerjeva ulica, ali pa v pisarni dr. Frane Frlana, odvornika v Ljubljani med 8. in 12. uro dopoldne, ali 3. in 6. popoldne. Najditelja se je videlo, ko je denarnico pobral.

»Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri v kavarni »Evropa«. Začetek ob 9. zvečer, vstop prost.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur«. Sprejme se: 1 knjigovodja, 2 kontorista, en poslovodja, 2 potnika, 4 pomočniki mešane stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 3 kontoristinje, 1 blagajničarka, 8 prodajalk, 6 učencev. — Službe išče: 2 knjigovodja, 2 korespondenta, 4 kontoristi, 4 poslovodje, 3 potniki, 5 skladiščnikov, 26 pomočnikov mešane stroke, 9 pomočnikov železne stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov specerijske stroke, 5 pomočnikov modne in galanterijske stroke, 8 kontoristinj, 9 blagajničark, 12 prodajalk, 7 učencev in 2 učenci. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Narodna obramba.

II. redni občni zbor »Podružnice društva »Branibor« v Ljubljani št. I.« se vrši v torek, dne 14. sučca 1911. leta ob osmi uri zvečer v gostilni Počivalnik, na Sv. Petra cesti št. 85. po sledečem sporedu: 1. Ogovor predsednikov. 2. Event. pristop novih društvenikov. 3. Letno poročilo tajnikov. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Volitev društvenega odbora. 6. Slučajnosti. Prosi se obile udeležbe. Posebna vabila se ne bodo razposiljala. — Fr. Podkrajski, t. ž. predsednik.

Za Ciril Metodov obrambni sklad se je priglasila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Bazovici ter plačala I. obrok 50 kron. Kamen ima št. 887.

Občni zbor ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Siški, vršil se je 5. t. m. po 3. uri v prostorih Čitalnice. Pičilo udeležbo zakrivil je najbrže lepi spomladanski dan. Po običajnem pozdravu navzočih, dal je predsednik Dragotin Mohar besedo tajniku in potem blagajniku. Iz teh poročil je razvidno, da obstoji šišenska podružnica od l. 1886 torej 25 let. V tem četrtoletju je oddala osrednji blagajni nad 6000 K, brez mnogih manjših zneskov, katere društvo nima evidenci. Pretečeno leto je znašal oddani prispevek čez 700 K. Število članov se je vsled smrti in mlečnosti posameznikov skrčilo. Treba bo torej agitirati, da se minus zravna z novimi podporniki. Gosp. Kolman je račune pregledal in predlagal dosedanjemu blagajniku absolutorij, kojemu predlogu je zbor pritril. V odbor so bili voljeni večinoma vsi dosedajni le namesto tajnika in tajnice oziroma blagajnika, ter dveh odbornikov so vstopile nove moči. Zbor je naročil novemu odboru, da priredita tekem leta združena veselico v korist družbi. Prihodnjo soboto se bosta odbora konstituirala in glede veselice na širši podlagi, vse potrebno določila. Upanje je opravčeno, da bo prihodnja doba uspešna, da se bo zavednost v eminentni važnosti obrambnega društva razširila tudi v kraje, ki se zdaj je niso dejansko pokazali, da čutijo slovensko in da jim je obstanek naroda mar!...

Društvena naznanila.

Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Priredbe v društveni seziji 1911/12: 1. Dne 7. majnika t. l. popoldanski izlet v Kamnik. 2. Dne 4., oziroma v slučaju slabega vremena dne 5. junija 1911 velika vrtna veselica. Ob tem času (binkoštni prazniki) poseti Ljubljano akademično pevsko društvo »Obilic« iz Belgrade. 3. Dne 2., oziroma v slučaju slabega vremena dne 9. julija 1911 velika ljudska veselica. 4. V mesecu oktobru koncert. 5. Dne 31. decembra 1911 pa običajni Silvestrov večer. — Kraje in sporede priredb objavili bomo vedno sproti. Slavna bratska in druga društva prosimo, da blagovoli pri določanju svojih priredb te dneve vpoštevat.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Prijateljski sestanek vrši se ta teden v petek, po mesečnem zborovanju, pri katerem se bo demonstriral slučaj lepre. Ta izredno zanimiva in redka bolezen pojavila se je na domačinu, ki je čez 18 let bival v

Brasiliji. Z ozirom na veliko število vračajočih se izseljencev ni izključeno, da se na Kranjsko zanesajo še nadaljnji slučajji te bolezni. Pričakovati je torej, da si gospodje kolegi v velikem številu ogledajo prvi slučaj lepre, ki se je pojavil na Kranjskem.

Vdovski in sirotinski pokojninski sklad društva zdravnikov na Kranjskem je imel koncem meseca januarja svoj letni občni zbor. Iz poročila g. blagajnika, kateremu se je za njegovo vzorno delovanje izrekla posebna zahvala, je razvidno, da ima društvo 55.245 K 29 vin. premoženja, ki je v smislu pravil plodonosno naloženo. Z letošnjim letom je zaključena prva letnica društvenega obstoja. Da se z združenimi močmi da mnogo doseči, je dokaz današnje stanje premoženja, ki je po preteku tako kratke dobe petih let ter pri tako pičem številu članov naraslo do tako lepe vsote. Vsled marljivega prispevanja društvenih članov ter z darili sicer maloštevilnih dobrotnikov, je rasla glavnic vidno in čvrsto. — Med darovatelji naj bodo omenjeni: slavno društvo zdravnikov na Kranjskem, slavni občinski svet stolnega mesta Ljubljane, slavna »Kranjska hranilnica« in nekateri gg. zdravniki, ki so se ob raznih prilikah spominjali pokojninskega sklada. Bodi vsem izrečena najtoplejša zahvala! Osiigurana je tedaj trdna podlaga plodonosnemu procvitu tega eminentno socialnega in človekoljubnega pokojninskega sklada, čigar dobrote bodo živo in dobrodejno občutili ne se-le potomci, temveč že sedaj živeče vdove in sirote zamrlih članov. Ne bode jim treba prosjačiti za milodare v zapuščenosti in bedi, katero jim je povzročila neizprosna prerana smrt sprogov in očetov! Pravico, popolno pravico imajo in bodo imele do sadov drevesa, katerega so v potu svojih obrazov zasidili in nežno negovali njih soprogi in očetje. Pravico do pokojnin imata doselej dve vdovi in dobi vsaka koncem letošnjega leta 2000 K, to je največja vsota, ki se sme po pravilih dovoliti. Po pravilih se namreč sme razdeliti med vdove polovice letnih prispevkov članov, druga polovica se priklapi glavnic — in vse narasle obresti imovine, odšteveni režijske stroške. Navzlic neprecenjivim ugodnostim, ki jih daje društvo svojim članom, ni najti med gg. zdravniki tistega zanimanja zanj, ki bi ga zaslužilo. Članov ima društvo 38, bilo bi jih pa lahko še enkrat toliko, kajti društvo ni omejeno samo na kranjsko deželno, temveč je lahko ud vsak drug deželan, a biti pa mora član društva zdravnikov na Kranjskem. Vsak zdravnik, ki goji pravo ljubezen in skrb do svoje družine, bi moral biti član pokojninskega sklada! Pristopite torej, posebno mlajši gg. zdravniki k društvu, pomislite na prihodnost svojih žena in otrok, ki vam bodo enkrat hvalna, če jim boste zasigurno budočnost! Letni prispevek je 120 K. ki se plača v štirih obrokih. — V Ljubljani, dne 2. marca 1911. — Dr. Košenina, t. ž. tajnik.

Podružnica Ljubljana I. državnih uslužbencev je imela včeraj popoldan ob 3. pri »Crnem orlu« sestanek, na katerem se je sklepalo o vprašanju ali odpošlje podružnica odposlanca na občni zbor centre ki se vrši 25. t. m. na Dunaju. Po daljši debati se je sklenilo, da se to opusti, pač pa da se pošljejo pismeno zahteve in predlogi podružnice na centralo. V imenu ceSTARJEV se zahvali g. Rupnik podružnici za uspehe, ki jih je izvojevala organizacija za cestarje. Ta zahvala se notificira tudi centrali.

Dobrodnelno društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo dne 4. marca zvečer v »Narodnem domu« svoj letošnji redni občni zbor pod predsedstvom g. O. Planinca. O društvenem delovanju v minulemu letu je poročal blagajnik g. A. Štrekelj. Iz njegovega poročila naj navedemo sledeče: V letu 1910. se je vršil en občni zbor; odbor je imel 13 sej. Došlo je 31 prošelj za podporo, od katerih je bilo rešenih 29 ugodno za prosilce, dve pa sta bili zaradi nezadostne utemeljitve zavrnjeni; poleg tega so se razdelila božična darila štirim sirotam umrlih tiskarjev in dvema otrokoma nekega onemolega člana, kakor tudi večji znesek med potujočih stanovske tovariše. Dne 18. decembra popoldne je priredilo društvo običajno božičnico, ki je vsled požrtvovalnosti članov in dobrotnikov društva uspeša v vsakem oziru kar najbolje. Med letom sta odmrila društvu člana L. Knežovrek in A. Volek. Koncem leta 1910. je šlo društvo 173 članov, in sicer 152 v Ljubljani in 21 na deželi v krajih, kjer so tiskarne. Po računskem zaključku je imelo društvo 1163 K 68 v dohodkov in 842 K 27 v stroških; društveno premoženje pa je znašalo dne 31. decembra 1910. 2924 K 79 v. — Občni zbor je sprejel poročilo o društvenem delovanju in poročilo računskih preglednikov o blagajništvu, katero je podal g. F. Jezeršek, na znanje in izrekel zahvalo vsem, ki so kakorkoli podpirali društvo. — Izid volitev je b

naslednji: g. O. Planinc, predsednik; gospod I. Komar, predsednikov namestnik; g. A. Štrekelj, blagajnik; g. I. Nabernik, zapisnikar; gg. P. Jelocnik in F. Krašovic, prisodnik; gg. I. Lampič in A. Slanovec, namestnika; gg. I. Matičič in A. Šmuc, pregledovalca računov.

Iz Zagorja ob Savi. Zagorski fantje so priredili na pustno nedeljo v Sokolskem domu krasno uspelo veselico. Prireditelji so se potrudili, kar je bilo mogoče in doživeli smo res lep in zabaven večer. Med drugim bili ste tudi na sporedu burki »Mutasti muzikant« in »Potepuh pred sodiščem«. Obe burki ste krasno uspeli, saj so se pa tudi vsi prizadevali, da svoje vloge, kolikor mogoče dobro rešijo. Po predstavi se je razvila živahna, neprisljuna zabava ob zvokih tamburaškega zbora »Glasbenega društva v Zagorju« in kmetske godbe iz Renk. Posebno veselo bilo je ves čas v Renkah, saj je pa tudi »oče Matizel« postregel vsakemu z dobro kapljico. Z obžalovanjem smo pa opazili, da se je marsikdo odlikoval s svojo odsotnostjo. Čisti dobicek je namenjen za nabavo gedališkega odra v Sokolskem domu. Videli smo več gostov iz Trbovelj, katerih ni ustavila ne burja in tudi ne dež, ki je ravno tisti čas razsajal. Čast jim!

»Sava«, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju, si je izvolilo za predsednika cand. iur. Ivana Tavčarja, podpredsednikom pa cand. iur. Fr. Pavlina.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Danes zvečer benefica g. opernega tenorja Ljubiše Iličiča; uprizori se Lehárjeva opereta »Knežna« (izven abonementa; za lože nepar). — V četrtek gostuje prvi operni tenor kr. zemalj. kazališta gospod Fr. Kramperja ter poje naslovno tenorsko vlogo v Gounodovi veliki operi »Faust« (Margareta). Predstava za par - abonente.

Slovensko gledališče. Benefica gdč. Jožice Hadrboleče se je obnesla v polnem obsegu tako, kot ni niti gospodična sama pričakovala. Nabito-polno gledališče je pričla velikih simpatij, ki si jih je pridobila tekem treh let med nami. Trud in napor združenja z veliko pridnostjo bi bila tem potom poplačana. Naplačljivo pa je ono, kar je ostalo za tema dvema, to so oni lepi trenutki, vse one krasne ure, s kojimi nas je prepojila in oživila. Besede mehke bolesti nam silijo pod pero, kajti ona nas bo, tako se sliši, zapustila, a ne samo nas, temveč gledališče sploh. Kot v slovo izbrala si je svojo najboljšo vlogo, da nas z njo še enkrat očara, ter da nam ostane na njo najlepši spomin. Prepričana naj bode, da tako kmalu naše Jožice ne pozabimo. Umetnici je bilo podarjenih mnogo krasnih stvari in občinstvo jo je navdušeno vedno in vedno klicalo pred rampo. — Opereta »Logarjeva Krista« je bila v celoti precej slabša kot lansko leto, zlasti se je videlo to v orkestru. Občutno smo pogrešali gdč. Lwovo, ki je dobila v temperamentu daleč za njo zastajajočo naslednico g. Šmidovo, ki pa je bila v pevskem oziru še dosti dobro na mestu. Izboren kot vedno bil je g. Iličič; očitiven napredok od lanske do letošnje sezone pa se je pokazal pri gdč. Thalerjevi. Njena lanska ciganka Mimi se da komaj primerjati z letošnjo. G. Nučič, kot cesar Jožef II., je naravnost občinstvo očaral. Vsa plemenita duša, ki je napolnjevala najboljšega vladarja, zrealila se je čisto v njegovem interpretu. Sami sebi damo spričevalo skromnosti, če konstatiramo, da so ga. Bukšekova, g. Povhe in g. Bukšek občinstvo s svojimi komičnimi vlogami zabavali naravnost izbornu. Estetika naj bi bila vsakemu režiseru vodnik, le žal, da ne moremo trditi tega v krasno izbranih figurah dvornih dam - plesalk. Zbor je bil nesiguren. Nekateri člani ženskega zbora naravnost nežnirano koketirajo z izvoljenci med občinstvom in puste vso igro in vsako igranje v nemar. temu nai se nanašavi konec. h

Koncert »Slovenske Filharmonije« se je obnesel zadovoljivo. Program, sestavljen iz najboljših točk svetovne glasbe, pričla, da se društvo in člani zavedajo svoje težke naloge in jo tudi vztrajno rešujejo. Simfonični del koncerta je obsegal sledeče točke: 1. R. Wagner: Overtura k operi »Tannhäuser«, ki jo je z največjim temperamento dirigiral g. prof. Reiner. 2. Čaikovsky: Arija kneza Gremin iz opere »Evgen Onjegin«, ter izven programa arija Me-phista iz opere »Faust«, oboje je pel s finim umevanjem g. Josip Krizaj. (VII. harjev »Mornar« je bil izvoljen.) 3. Ernst: Koncert za gosli v fis-molu, sviral g. Jan Berek, ki se je pokazal kot odlični mojster s kolosalno tehniko. Občinstvo se je zani tako navdušilo, da je moral navreči dve točki. Žal nam je lahko, ker izgubimo z njim najboljšega učitelja in mojstra.

4. Ozajaneč: »Kraj majnike, balada z orkestrom, je pela gdč. Thalerjeva. Težko je pravzaprav zasledovati umetnikov razvoj, ker večkrat se pomika popolnoma neopazljivo naprej. Tega v gdč. Thalerjevi ne moremo trditi. Koraki, s katerimi koraka v svojem razvoju ona, so krepki in vidni, vedno zaznamujoči velik plus. Njen material je čist in v stanu prenesti največje valovanje orkestra. — Nato je nastopila izven programa gdč. Šmidova in nam zapela dve češki skladbi, v katerih se je pokazala kot rutinovano in vztrajno pevko odličnih zmognosti. Vse pevske točke je spremljal z umetniško dovršenostjo g. prof. Reiner. 5. Smetana: »Vyšehrad«, simfonična pesnitev za velik orkester, je bila glavna orkestralna točka. Da bi se spuščali v podrobna razmotrivanja, nam ne dopušča prostor, le to še omenimo, da je občinstvu prav zelo ugajala Labitzkyjeva koncertna variacija za dva klarineta in orkestra. Gg. Trmoti in Pulpanu gre naše priznanje kot izvrstnima poznavateljema svojih instrumentov. — Prisiljeni smo, nekaj opomniti glede občinstva. Nekaterniki živijo v taj sladki zavesti, da smejo na galeriji početi vse, kakoli se jim poljubi (celo stoli niso varni). Stavimo, da bi g. Talich ta večer najmanj trikrat zagal taktirko proč, tak dirindaj se je čul iz galerije in balkona. Dalje ne dela najboljšega vtiska na občinstvo to, če mož, ki zastopa važno kulturno mesto, obira med globoko občutnim igranjem g. Rezka bedro tolstega piščanca. Poezija in proza sta dve jako lepi besedi, vsaka za-se, a spojitj se ne dasta. Ali poezijo, ali prozo naj volijo obiskovalci koncertov, v drugem slučaju je boljše, da ostanejo doma. b.

Razgled po slovenskem svetlu.

Gostovanje hrvaških umetnikov v Belgradu in srbskih v Zagrebu. V kraljevskem narodnem gledališču v Belgradu bo tekem te sezone gostoval režiser zagrebškega gledališča R a j i č in sicer v »Mladost«. Za njim bosta gostovala še gospa Nina Vavra in Stefanac. Stefanac bo igral vlogo Damjana v Vojnovičevi drami »Smrt majke Jugovičae«. Izmed beigradskih igralcev bo gostoval v Zagrebu Ljuba Stanovjevič. Nastopil bo v Shakespearejevi drami »Oteloe«.

Jugoslovanski izlet na umetniško razstavo v Rimu. Povodom proslave ujedinjenja Italije prirede letos v Rimu mednarodno umetniško razstavo. Te razstave se udeležijo tudi kraljevina Srbija, ki bo imela na izložbi svoj lastni paviljon. Ker bi morali hrvaški umetniki iz banovine in Dalmacije razstaviti v ogrskem ali avstrijskem paviljonu, vsled česar bi ne prišla do veljave njihova narodna individualnost, se je odločilo več hrvaških umetnikov pod vodstvom slavnega kiparja Ivana Meštrovića, da razstavijo svoje umotvore v srbskem paviljonu, da s tem manifestirajo narodno edinstvo Hrvatov in Srhov. Ne glede na to bo rimska razstava velezanimiva in nad vse poučna, zato bi pač bilo v splošnem interesu, da bi si to razstavo ogledal vsakdo, ki mu pripuščajo sredstva in čas. Docela umešno je torej, da se je v Splitu izprožila misel iz Dalmacije prirediti na rimsko razstavo poseben izlet, ki se ga lahko udeležijo vsi Jugoslovani. Kakor čitamo v »Slobodici«, je prevzel iniciativo za ta izlet splitski mesečnik »Jug«.

Jubilej češke založniške tvrdke. Dne 1. marca t. l. je poteklo 40 let, odkar je bila v Pragi ustanovljena založniška tvrdka I. Otto. Ta tvrdka si je pridobila za češko književnost naravnost velikanske zasluge, zakaj vsa boljše dela na polju češke beletristike in vede so izšla v založbi tvrdke Otto. Iz malih početkov se je podjetje tekem let razvilo v cvetoč, mogočen zavod, pri katerem je sedaj uslužbenih 90 oseb. Med temi je 14 urednikov in 49 uradnikov. Tvrdka ima svojo podružnico tudi na Dunaju. V Ottovi založbi izhaja sedaj 8 listov in sicer »Zlata Praha«, »Lumir«, »Osvěta«, »Světovor«, »Bedy Lidu«, »Živa«, »Obzor Narodohospodársky« in »Pražské Hosp. Noviny«. Tvrdka Otto izdaja te le knjižnice: Knjižnico narodno (235 zvezkov), Salonsko knjižnico (120 zvezkov), Žensko biblioteko, Rusko biblioteko (55 zvezkov), Angleško biblioteko (38 zvezkov), Svetovno biblioteko (871 zvezkov) itd. Med drugim je Otto založil in izdal tudi slovenski in srbskohrvaški besednjak. Seznamek knjig, ki so izšle v njegovi založbi, izkazuje 3000 del.

Izpred sodišča.

Kazensko obravnave pred okrajnim sodiščem. Napaden plemoša. Z grozilnimi besedami »Primožduš, danes bom

še vsa pošta razbil! je zavijtel neki pijanec težko sekirno in jo vrgel za pismonošem Fr. Podberškom, ki se je peljal s kolesom službeno iz Ježice proti Tavčarjevemu dvoru. Obtožene se zagovarja samo s pijanostjo. Ker je sum nameravane težke telesne poškodbe, in bi bil tudi v slučaju, da je bil zadet, pismonoša težko ranjen se je zadeva izročila državnemu pravdniku.

Za pol litra vina. V Trškanovo gostilno v Mostah je prišel nedavno baje že pijani delavec, preje dimnikar Iv. Jezeršek iz Klanca pri Kranju. Zahteval je pol litra vina. Poval bil je Trškana naj z njim pije. Ker ta ni hotel piti, ga je začel Jezeršek nadlegovati, naj pa vino plača. To seveda Trškano ni ugajalo. Jezeršek ga je začel nato oštevat, skočil vauj, in ga tolkel toliko časa po glavi, da sta prišla iz gostilne. Jezeršek, ki je pozabil, da je bil radi podobnih prestopkov že kaznovan, se izgovarja, da je bil pijan. Dobil je kot nagrado mesto pol litra vina 6 dni zapora, za beljenega z 2 trdima ležišema.

K vprašanju cepljenja.

Da se prepreči razširjanje koz in da se občinstvo obvaruje obolenja, navedel je mestni magistrat brezplačno cepljenje, ki se v vrši v Mestnem domu od 8. do 9. zjutraj za ženske in otroke, od 3. do 4. popoldne pa za moške. Zeleti je, da se občinstvo v kar največji meri posluži te udobnosti, kajti cepljenje nas najuspešnejše obvaruje pred kozami. Starejši ljudje se še spominjajo, kako so svoje čase skoraj leto za letom divjale po Kranjskem, zahtevale brezmejno žrtve, mnogo ljudi pa spaele za vse njihovo življenje. Odkar pa se je splošno uvedlo cepljenje, so kosečasoma popolnoma ponehale. Slučaji in epidemije, ki so se v zadnjih desetletjih pojavile po Avstriji, so bile vse zanešene iz tujih krajev, večinoma po okuženih predmetih ali pa po izozemcih, ki še niso bili cepljeni. Koder se pa pojavi kak slučaj, je nevarnost velika, kajti kose so ena najnevarnejših bolezni. Okužbe se najzanesljiveje obvarujemo s tem, da se damo cepiti. Cepljenih se kose kaj težko lotijo, a tudi če obole, je njih bolezen le lahka.

V Nemčiji je pred uvedbo cepljenja na 100.000 živečih umrlo 475 za kozami, po uvedbi cepljenja pa le 13. V francosko - nemški vojski so izgubili Francozi, ki so bili po večini necepljeni, 67.600/000 mož za kozami. Nemci, ki so imeli uvedeno že splošno cepljenje, pa le 0.37/000. Ker pa vsak posamezen bolnik lahko postane izvir in središče epidemije, je v ozirom na slučaja, ki sta se pojavila v predilnici, oziroma v Šiški, potrebno, da se ljubljansko prebivalstvo podvrže cepljenju. Pri tem ne gre le za otroke in za take, ki so bili brez uspeha cepljeni, temveč tudi za odrasle, kajti vpliv cepljenja preneha približno po sedmih letih. Važnost cepljenja ilustrira najboljše dejstvo, da praktični Američani ne dovolijo nikomur, naseliti se v njih državah, kdor ni cepljen. A tudi državna uprava polaga veliko važnost na cepljenje, dokaz temu, da ima vedno v zalogi velike množice cepiva. Mestni magistrat ljubljanski je na brzojavno naročilo že drugi dan dobil 3000 porcij cepila.

Razne stvari.

* Statistika telefonskih zvez. Zanimivo je nasledovati razvoj telefonskih zvez v zadnjem letu. Največ telefonskih zvez imajo Zedinjene države, namreč 7.083.900. Po absolutnem številu pride potem Nemčija z 910.900, relativno k številu prebivalstva pa Švedsko s 171.000 kjer pridejo na vsakih 100 prebivalcev 3 telefonske zveze, med tem ko ima v Nemčiji šele 200 prebivalcev 3 telefonske zveze. Angleško ima 615.900, Francosko 211.600, Švica 91.317, Rusija 155.715 telefonskih zvez in končno šele Avstrija z 99.500 zvezami.

* Ne mara ministrskega portfelja. Povodom ministrske krize na Francoskem se je dogodil prav nenavaden slučaj. Senator Jeanneney, ki je bil določen za pravosodnega ministra, je stal ravno s svojim novorojenim otrokom v sobi, ko je vstopil poslanec senatorja Monisa ter mu oddal pismo, v katerem ga vpraša Monis, ali prevzame portfelj. Jeanneney, ki še ni dolgo oženjen, pa je odgovoril: »Vidite me sredi moje rodbinske sreče; ali naj zavrnem to srečo zaradi ministrskega portfelja? Da, če bi bila republika v nevarnosti, bi smeli računati z menoj, pod temi okoliščinami pa ostanem rajši pri svojih.«

* Potres, plazovi in zameti. Iz Inomosta se brzojavlja, da so čutili v več krajih Vinčgava v torek ob 3. uri 40 minut močan potres z bobnenjem v smeri vzhod-zahod. — Pri Karplu v Patznaunski dolini na Tirolskem se je utrgal plaz na več kmetov, ki so šli ravno iz cerkve. Enega kmeta je

plaz potegnil s seboj v globino, kjer so ga našli pozneje mrtvega. V ed snežnih zametov je začel na potu iz Kronburga v Zaust na Tirolskem delavec Matej Hueber, padel v globok prepad in se ubil. — Iz Bregence poročajo, da je v Walserski dolini sneg zametel nekega šolarja, katerega de sedaj niso mogli dobiti.

* Čarovnik ali umetnik? Kdo je Luther Burbank? Če bi še živeli v starih časih, bi rekli, da je čarovnik. Tako pa pravimo, da je znanstvenik, ki napravi, da se mu oreh v dvanajstih letih tako zdebli, kakor drugod, ko raste štirideset let. Vzgojil je cvetlico, ki nikdar ne seguje, je vzgojil češplje brez koščic ali pa češplje z okusom žlahtnih hrušk. Ima bele borovnice, češplje, ki so pol češplje in pol marelice, vzgojil je neke nove vrste jagode, dal dišavo rožam, ki jo niso imele, spremenil je duh od drugih. Vzgojil je novo cvetje, nove rože, zdaj se pa peča, da bi vzgojil jabolka brez peškov in breskve brez koščic. In ni dvoma, da bo dosegel tudi to, kakor je dosegel do danes še vse, kar je hotel, in to s križanjem posamnih vrst in z drugimi procesi. Burbank ne verjame, da se da napravljati tako samo z rastlinstvom. Enako se da napraviti z živalstvom in z ljudmi. On je prepričan, da bi se dalo ustvariti idealno človeško pleme. Pravila, ki veljajo za rastlinstvo, veljajo za vse, kar živi. Pred vsem trdi, da se otroke preveč preobložuje z delom. Pravi, da bi ne smeli začeti prej z učenjem, kakor z desetim letom, tedaj so še le možgani popolnoma razviti za učenje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zasedanje poslanske zbornice.

Dunaj, 7. marca. Jutri se prične spomladansko zasedanje poslanske zbornice. Ob 3. popoldne imajo sejo načelniki posamnih klubov, da se posvetujejo o delavnem programu za predvelikonočno zasedanje. Vlada se trudi, da bi opozicije pridobila za to, da bi ne zavirali gladke rešitve državnega proračuna. Za vse slučaje bo vlada predložila trimesečni provizorij. V jutrišnji seji predloži finančni minister Mayer poslanski zbornici finančni načrt. Plenarne seje poslanske zbornice se bodo vršile do 7. aprila. Velikonočne počitnice bodo trajale od tega dne pa do 27. aprila.

Pred velikonočnimi prazniki bo zbornica obravnavala: 1. o društvenem zakonu, glede katerega predloži vlada docela nov zakon, v katerem bo večinoma izbrisana razlika med političnimi in nepolitičnimi društvi in ki bo tudi ženskam dovoljeval vstop v politična društva; 2. razprave o raznih agrarnih resolucijah; 3. proračun; 4. rekrutni kontingent in 5. razprava o italijanski pravni fakulteti in o resolucijah glede slovenskih, maloruskih in čeških vseučiliških zahtevah.

* Poljski klub.

Dunaj, 7. marca. Danes dopoldne ob 11. je imel sejo »Poljski klub«. Na dnevnem redu je bilo poročilo poljskih delegatov o delegacijskem zasedanju, vodocestna vprašanja in znane korupcijske afere. Začasni vodja ministrstva zunanjih del.

Dunaj, 7. marca. Včeraj je dopel iz Carigrada veleposlanik marki Pallavicini, ki je danes že prevzel začasno vodstvo ministrstva zunanjih del. Današnja »Wiener Zeitung« prijavlja razglas, da je za vodjo poslaništva v Carigradu imenovan prvi sekcijski načelnik v ministrstvu baron Müller.

Ministrska konferenca.

Dunaj, 7. marca. Včeraj ob 5. popoldne se je vršila ministrska konferenca, na katere dnevnem redu je bila razprava o delavnem programu parlamenta.

Reakcija na »Slovenčeve« napade.

Dunaj, 7. marca. Danes ob 4. popoldne ima sejo »Slovenska Enota«. »Die Zeit« javlja, da se je med češkimi poslanci z ozirom na stalne »Slovenčeve« napade na češko delegacijo in na posamezne njene člane sprožila akcija, da se Čehi preje ne udeležijo »Slovenske Enote«, dokler ne da dr. Šusteršič za »Slovenčeve« impertinentnosti popolnega zadoščenja. Deputacija državnih nastavljenecov pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 7. marca. Danes ob 4. popoldne poseti ministrskega predsed-

nika deputacija državnih nastavljenecov, da mu pojašni zahteve glede časovnega napredovanja. Baron Bioerth bo vprašanje glede časovnega avanzna predložil ministrskemu svetu. V deputaciji se nahaja tudi slovenski poslanec dr. Rybář.

Češki listi na »Slovenčeve« napade.

Praga, 7. marca. Sročni in današnji listi ostro reagirajo na sobotni »Slovenčev« napad. Prav rezko odgovarjata »Slovenec« — »Union«, zlasti pa »Narodni Listy«. »Narodni Listy« imenujejo »Slovenčev« članek mizeren, podel, kakršnega je zmožen samo kakšen vsenemški detektiv. — Nadalje pravijo, da je napad v »Slovenec« razbojniški, češ, da skrivajo slovenski klerikalci svoje napade za steno anonimnosti in da Slovenčeva lopovščina nima para v zgodovini slovenskega časnikarstva. »Narodni Listy« zaključujejo svoja izjavljanja: »Denunciacije in izdajstva imajo povsod radi, povsod pa zaničujejo denuncijanta in izdajalca.«

Dementi bolgarske vlade.

Sofija, 7. marca. Glasilo bolgarske vlade »Preporec« protestuje proti podtikanju, da bi bila bolgarska vlada v kakršnikoli zvezi z najnovjšim vstaškim gibanjem v Makedoniji, ter proglašuje vse tozadevne vesti kot izmišljene.

Crnogorski kralj v Petrogradu.

Petrograd, 7. marca. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da pride semkaj crnogorski kralj Nikita koncem meseca marca, da napravi oficijalen poset na carskem dvoru.

Nemčija proti Vatikanu.

Berolin, 7. marca. Današnji govor državnega kancelarja Bethmann-Hollwega v pruski zbornici je napravil kolosalno senzacijo. Kancelar je rekel med drugim, da je sedanja politika rimske kurije nevarna verskemu miru, zlasti pa da je papeževa gonja proti modernizmu v stau, da moti dosedanja mir in sporazumljenje med državo in cerkvijo. Koncem svojega govora je kancelar naglašal, da bo Nemčija primorana odpoklicati svojega poslanika pri Vatikanu ter sploh odpraviiti svoje poslaništvo pri rimski kuriji.

Izjava.*)

Poročajoč o mojem govoru na nedeljskem shodu, pravi »Slovenec«, da sem govoril nerensico, trdeč, da sem bil zaradi »Jutra« odpuščen. Z ozirom na to pribijem javno, da se je samo zaradi »Jutra« proti meni uvedla preiskava, kar se je tudi pri razpravi uvaževalo, ker se je poklicealo pričo paznika Putrle. To vedo tudi vsi pazniki prisilne delavnice, da se je šlo samo zaradi »Jutra«. S tem je pa tudi dokazano, da je »Slovenec« lažnik in hinavec.

V Ljubljani, 7. marca 1911.

Alojzij Ljubič.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor doleča zakon.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 3. marca: Barbara Appe, zasebnica, 53 let, Sv. Petra cesta 38. Dne 4. marca: Josip Štrukelj, delavec sin, 1 leto, Streliška ulica št. 15. — Ivana Hren, hči čevljarškega pomočnika, 1 1/2 leta, Streliška ulica 15. — Ivan Lavrenčič, hišnik, 58 let, Frančiškanska ulica 2. — Vincencij Genussi, delavec, 78 let, Radeckega cesta 11. — Terezija Knific, delavka, 62 let, Radeckega cesta št. 11. Dne 5. marca: Luka Gradišar, posestnik, 61 let, Karlovska cesta 6. — Marija Bogataj, zasebnica, 77 let, Dunajska cesta 11. — Terezija Andolšek, zasebnica, 56 let, Križevniška ulica 4. — Ivana Ferlan, hči železniškega delavca, 1 leto, Streliška ulica 15. Dne 6. marca: Marija Abulnar, čevljarjeva žena, 70 let, Bohoričeva ulica 27.

V deželni bolnici:

Dne 27. svečana: Anton Rakef, posestnik in trgovec, 37 let. Dne 3. marca: Marija Ceglar, zasebnica, 88 let. — Anton Avgustinčič, rejencec-2 leti. — Anton Korosec, rejencec, 2 leti. — Neža Levstek, delavčeva žena, 59 let. — Matija Mazi, delavec, 63 let. — Ivan Jane, hlapec, 40 let. Dne 3. marca: Helena Medved, kuharica, 71 let.

Zitne cone v Budimpešti.

Dne 7. marca 1911.

Termin.

Pšenica na april 1911. . . . . za 50 kg 11.50
 . . . . . oktober 1911. . . . . za 50 kg 10.64
 Rž za april 1911 . . . . . za 50 kg 8.06
 Rž za oktober 1911 . . . . . za 50 kg 7.86
 Koruza za maj 1911 . . . . . za 50 kg 5.82
 Oves za april 1911 . . . . . za 50 kg 8.59

Stoklet.
 Neizpremenjeno.

Specialiteta, edina slovenska ura za tolarstvo.
 Dobi se samo pri tvrdki
 Ljubljana **H. Suttner** Ljubljana
 Mestni trg Sv. Petra cesta

Specialiteta, edina slovenska ura za tolarstvo. Dobi se samo pri tvrdki. Ljubljana H. Suttner Ljubljana Mestni trg Sv. Petra cesta.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 308^m. Srednji zračni tlak 736^{mm}

marc	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6.	2. pop.	732.4	2.9	sl. jvzh.	oblačno
	9. zv.	733.3	2.7	brezvetr.	
7.	7. zj.	734.4	-0.5	sl. jzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 3^o8', norm. 21'. Padavina v 24 urah 0.2 mm

V Spodnji Šiški št. 97 se odda stanovanje

s 5 sobami, predsobo, pritlikinami, sadnim in zelenjadnim vrtom. — Vprašati tam pri hišem oskrbniku ali v gradu Tivoli, I. nadstr. levo. 844

Dobro idoč umetni mlin

na valjce na močni in stalni vodi, samo stojna pekarija s stanovanjem, nova vila s 4 sobami, 2 kuhinjami, dalje gospodarsko poslopje, lep sadonosnik, travniško in vrtno zemljišče, okroglo 3 orali na Spodnjem Štajerskem, 8 minut od kolodvora **se takoj prodaja.** — Cena je 17.000 K, pri kupu je plačati 8000 K, ostanek lahko ostanek. Vpraša se pri **Gustavu Kraupa v Smartnu pri Slov. Gradcu, Štajersko.** 801

ŽENITNA PONUDBA.

22 let stara gospodična, izobrazena s precejšnjo doto, se želi seznaniti z gospodom. Resne ponudbe s sliko na poste restante **št. 45. " Vipava.** 838

Jutri, v sredo 8. marca t. l. v kavarni „EVROPA“ KONCERT

Slovenske Filharmonije.

Začetek ob 9. uri. Vstop prost.
 Se priporočam z vsem spoštovanjem
Anton Tonejc,
 kavarnar.

846

Dne 3. marca: Helena Medved, kuharica, 71 let.

Spretni, solidni agentje
 za prodajanje poljedelskih strojev in orodja, se iščejo. — Ponudbe pod »Böhmerwald Nr. 57346« na anotonu ekspedicije Henrik Schalk na Dunaju I. Wollzeile 11. 840

Kupim star papir
 knjige, časnike itd. vsako množino.
 Ponudbe: Peter Strel, trgovec, Mokronog.

Odvetniški in notarski sollicitator
 izurjen in zanesljiv želi svojo službo premeniti. — Ponudbe na upravnishтво »Slovenskega Naroda.« 839

Smreke
 3 letne lepe sadike, prodaja
 Ferdo Sartori, Ljubljana, Dunajska cesta 18.
Lokal
 se takoj odda
 v sredini mesta na prometnem kraju. Poizve se v upravnishťvu »Slovenskega Naroda.« 836

Konj se prodaja
 turške rase
 z opravo in vozom več se poizve pri g. Fr. P. Zajec, Stari trg 26. Ljubljana. 835

Stavbne parcele
 ob Dunajski cesti v Ljubljani in na Glincah, pripravne in solnečne se naprodaj. Več se izve pri lastniku I. Tribuču na Glincah št. 37. 580

Izvežbano strojepisko
 sprejme odvetniška pisarna v Ljubljani. Pismene ponudbe naj se naslovijo z zaznamkom »Strojepisika« na upravnishťvo »Slov. Naroda.« 808

Mali avtomobil
 (Voiturette) 8 konj. sil, 789 s streho, tremi sedeži, izvrstno ohranjen, se radi nabave večjega voza, **takoj prodaja.** M. Ropas, tovarna glasovirjev v Celju.

Pod ugodnimi pogoji se sprejme za razširjenje že vpeljane trgovine 638

družnik (kompanjon).
 Potrebni kapital 20—30.000 kron. Riziko je izključen, ker se vloženi kapital lahko hipotekarno zavaruje. Naslov v upravnishťvu »Slov. Naroda.«

Radi drugega podjetja prodam posestvo s hišo
 v kateri je dobro vpeljana trgovina in gostilna. Hiša je v bližini farne cerkve na zelo prijaznem kraju, kjer je letno 5 sejmov. Natančnejša pojasnila daje 780 Vinko Gregl, trgovec v Bučki, Dolensko.

„SLAVIJA“
 . . . . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . . .
 Rezervni fond K 40.000.000 — kpliatno odškodnine in kapitala K 100.000.000 —
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
 Vsa posojila daje: cigar piarne so v lastnej bančni hiši
 Generalna zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Delniška glavica K 6.000.000.

Rezervni fond okoli K 300.000.

JADRANSKA BANKA, FILIJALKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 7 (nasproti glavne pošte).

Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obli- gacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predurjmi na vrednostne pa- pirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Promese k vsem zrebanjim.

Menjalnica.

Vloge na knjižice od dneva vložitve **4 1/2** do dneva dviga, rentni davek plačuje banka iz svojega. — Na tekoči in žiro račun po dogovoru. — Živahna zveza z Ameriko. — Akreditivi.

Centrala v Trstu.

Eskomptuje: menice, devize in fakture. — Zavarovan- je vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija zrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.

Filijalka v Opatiji.

Kavarna „Merkur“

je vsako sredo, soboto in nedeljo vso noč odprta.

Marija in Viktor Izlakar. 507

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Posestvo

se proda za 4500 kron.

Kdo, pove upravništvo »Sloven- skega Naroda.« 753

Stanovanje

se odda s 1. majem z 2 sobama, kuhinjo, shrambo in delom vrta Poizve se: Vodovodna cesta 24. 815

Kdor hoče zares dobro ceno in vsestransko pohvalno 771

obleko

imeti, naj se blagovoli naravnost obrniti na krojaško tvrdko

J. AHČIN, Ljubljana,
Vegova ulica št. 12.

Ivan Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

izvršuje

šopke, vence in bukete

1542 za razne prilike. Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, cve- tlično grmičevje in mlada drevesca (hruške, jabolka) itd. Naročila na deželo hitro in vestno.

Dobro ohranjen, napol pokrit **VOZ** za enega konja se želi kupiti.

Kje, pove upravništvo »Sloven- skega Naroda.« 751

Prodaja se jako fin **klavir Mignon**

kratek z močnim in lepim glasom. — Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

NIZOZEMSKA ZAVAROVALNA DRUŽBA ZA ŽIV- LJENJE, DUNAJ, I, ASPERNPLATZ 1
v lastni palači. — Zavarovana glavica okoli 380 milijonov. — Reserve okoli 113 milijonov kron. — Dokazano najnižje premije in kulantni pogoji, sprejema vsak čas spretno, trgovsko izobražene zunanje uradnike, okrajne in kra- jevne zastopnike po ugodnih pogojih, Glavno zastopstvo za Kranjsko: v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

Prodaja hotela.

V mestu Bjelovaru na Hrvaškem, železniška postaja proge Križevac-Bjelovar-Virovitica, sedež vseh komitatnih oblasti in večje garnizije, se bo 31. marca 1911 ob 9. uri dopoldne pri kralj. sodnem dvoru v Bjelovaru (soba št. 3) na prošnjo lastnikov hotel „Pri zvezdi“ prostovoljno sodno prodajal.

Objekt, ki se ima prodati, obstoji iz zemljišč v zemljiško-knjižnem zapisniku št. 64/3, mestna občina Bjelovar z enonadstropno hišo št. 115 ter postranskimi poslopji in popolno opravo. Hotel „Pri zvezdi“ je prvi hotel v Bjelovaru ter stoji na najbolj prometnem kraju glav- nega trga. Vrednost se mu je s 150.000 kronami določila tako, da se je sedanji donos 7600 kron kapitaliziral s 5%, vendar se bo objekt oddal tudi pod to vrednostjo. S primernimi adaptacijami se pa donos tako mnogo poviša. Vadij 15.000 kron. — Natančnejša pojasnila daje pisarna kralj. notarja in odvetaika dr. Miroslava Stričića v Bjelovaru na Hrvaškem. 841

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana — se iz cenene cementa, oddajam

CEMENTNE STREŠNIKE

(z zarezo in brez zareze)

po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo. 818

IVAN JELAČIN .LJUBLJANA.

Št. 7521.

RAZGLAS.

Ker so se v Sp Šiški pojavile koze, opozarja mestni magistrat občinstvo, da je cepljenje najspešnejše sredstvo proti tej bolezni. Radi tega se bode s **torkom 7. t. m. pričnši** vršilo vsak delavnik v veliki dvorani »Mestnega doma«

brezplačno cepljenje

in sicer od 8.—9. zjutraj za ženske in otroke, od 3.—4. popoldne pa za moške. K cepljenju se vabijo vsi (otroci in odrasli), ki še niso bili cepljeni ali ki so bili brezusp.šno cepljeni, dalje oni, pri katerih je od zadnjega cepljenja sem poteklo že več kakor 7 let.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. marca 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljanečasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: **Laschan** l. r.

Razglas.

Mestni magistrat razglasa:

Letošnji glavni nabori se prično šele v drugi polovici meseca aprila, zato pa uradujejo dne 6., 13., 20. in 27. marca, potem 5. in 12. aprila stalne naborne komisije.

Delovanje omenjenih komisij ni omejeno zgolj na naknadne nabore, marveč se jim lahko predstavijo tudi taki naborniki, ki pridejo letos k naboru, zlasti taki, ki so se vrnili iz inozemstva v domovino ali, ki iz posebnih ozirov vrednih razmer žele odpraviti nabor pred rednim glavnim naborom, če vložijo prošnje na pristojne politične oblasti.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. februarja 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljanečasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: **Laschan** l. r.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Comp., Stolni trg št. 9.

CYCLES

KINTA

K.C.L.

Mod. št. 1911 splošno pri- ljubljenih Kinta koles so dosil. Blagovolite si jih ogledati, all zahtevaj: ilustrovani cenik.

K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Specialna trgovina s kolesi : in posameznimi deli.